

Juridiska avdelningen

15.10.1997

Till arbetspensionsanstalterna

TILLÄMPNINGSANVISNINGAR FÖR REHABILITERINGEN

Tillämpningscirkuläret om rehabilitering inom arbetspensionssystemet (cirkulär A 17/91) utgör en del av en separat rehabiliteringspärm. Bestämmelserna om invalidpensioner och rehabilitering ändrades i början av 1996. Vi skickade ett separat cirkulär om ändringarna till arbetspensionsanstalterna (cirkuläret A 47/95), men cirkuläret i rehabiliteringspärmen förnyades inte.

Nu har tillämpningscirkuläret om rehabiliteringen förnyats i sin helhet. Detta cirkulär ersätter cirkuläret A 17/91 i rehabiliteringspärmen.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Seppo Pietiläinen

Helena Tapio

REHABILITERINGEN INOM ARBETSPENSIONSSYSTEMET**INNEHÅLL**

1 ALLMÄNT	3
2 FÖRHÅLLET MELLAN ARBETSPENSIONSRHABILITERINGEN OCH ANNAN REHABILITERING	3
2.1 Samarbete	5
3 REHABILITERINGSTERMER INOM ARBETSPENSIONSSYSTEMET	5
4 REHABILITERINGSÄRENDET BLIR ANHÄNGIGT	6
5. ANSÖKAN OM REHABILITERING	7
6 VILLKOREN FÖR ATT FÅ REHABILITERING	7
7 REHABILITERINGSPLANEN	9
7.1 Rehabiliteringsplan färdig	9
7.2 Ingen rehabiliteringsplan	9
8 UTREDNING AV MÖJLIGHETERNA TILL REHABILITERING	10
8.1 Utredningsskyldigheten i samband med ansökan om invalidpension	10
8.2 Folkpensionsanstaltens utredningsskyldighet	10
8.3 Utredning av en invalidpensionstagares rehabiliteringsmöjligheter	11
8.4 När sökanden hänvisas till andra serviceformer	11
9 REHABILITERINGSÄRENDET AVGÖRS	11
9.1 Rehabilitering avgörs enligt prövning	11
9.2 Beslutsfattande pensionsanstalt	12
9.3 När rehabiliteringsplanen godkänns	12
9.4 Beslut om rehabilitering eller rehabiliteringslöftet	13
9.4.1 Den bindande kraften i rehabiliteringslöftet	13
9.4.2 Annan förmån före rehabiliteringslöftet	13
9.4.3 Rehabiliteringslöfte retroaktivt	14
9.4.4 Ansökan om pension och rehabiliteringslöfte	14
9.5 Avslagsbeslut om rehabilitering	14
10 REHABILITERINGSPENNING	15
10.1 Utbetalningstiden för rehabiliteringspenningen	15
10.2 Rehabiliteringspenningens belopp	16
10.3 Rehabiliteringspenning efter rehabiliteringsstöd	17
11 REHABILITERINGSFÖRHÖJNING	17
11.1 Utbetalningstiden för rehabiliteringsförhöjningen	17
11.2 Rehabiliteringsförhöjningens belopp	17
11.3 Rehabiliteringsförhöjning till delinvalidpensionstagare	18

Juridiska avdelningen

15.10.1997

12 BESLUT OM REHABILITERINGSPENNING ELLER REHABILITERINGSFÖRHÖJNING	18
12.1 Rehabiliteringspenning	19
12.2 Rehabiliteringsförhöjning	19
13 ANMÄLNINGSSKYLDIGHET, INDRAGNING OCH ÅTERKRAV	19
14 SÖKANDE AV ÄNDRING	20
15 UTBETALNING AV FÖRMÅNER UNDER REHABILITERINGSTID	20
15.1 Utbetalning av rehabiliteringspenning	20
15.1.1 Utbetalning av rehabiliteringspenning till annan än rehabiliteringsklienten själv	21
15.2 Utbetalning av rehabiliteringsförhöjning	22
15.2.1 Utbetalning av rehabiliteringsförhöjning till annan än förmånstagaren själv	23
16 INDRIVNING OCH UTMÄTNING AV FÖRSÄKRINGSPREMIER	23
17 ERSÄTTNING AV KOSTNADER	24
18 OLYCKSFALLSFÖRSÄKRING UNDER ARBETSPRÖVNING	24
19 INTJÄNANDE AV PENSION UNDER REHABILITERINGSTID	24
20 UTKOMST EFTER REHABILITERINGEN	24
20.1 Behovsprövat rehabiliteringsunderstöd efter rehabiliteringspenning	24
20.2 Delpension som fortsättning på fullt rehabiliteringsstöd	25
20.3 Invalidpension efter rehabilitering	25
20.3.1 Pensionsfall inom högst två år från rehabiliteringspenning	25
20.3.2 Retroaktivt beviljad invalidpension	26
21 DATATRAFIKEN	26
21.1 Datatrafiken till anställningsregistret	26
21.2 Datatrafiken till pensionsfallsregistret	26
22 KOSTNADER OCH ANSVARSFÖRDELNING	27
22.1 Pensionsförsäkringsbolagen (APL)	27
22.2 Pensionskassor och pensionsstiftelser	28

BILAGOR (1 - 12)

1

ALLMÄNT

Arbetspensionsanstaltens verksamhet inbegriper också rehabilitering. I huvudsak handlar det om yrkesinriktad, individuell rehabilitering på lång sikt. Den som ansöker om rehabilitering har dock inte subjektiv rätt till rehabilitering inom arbetspensionssystemet.

Inom den yrkesinriktade rehabiliteringen ingår rådgivning, man ordnar och finansierar rehabiliteringsundersökningar samt utbildning och arbetsprövning för ett nytt yrke eller sysselsättning, som bättre motsvarar rehabiliteringsklientens arbetsförmåga.

Syftet med rehabiliteringen inom arbetspensionssystemet är att bevara eller återge arbetstagaren arbets- och förvärvsmöjligheter och på det sättet ge den rehabiliterade möjlighet att bli kvar i eller återgå till arbetslivet. Arbetspensionsrehabilitering ges i regel till en yrkesverksam person, vars arbete av hälsoskäl inte kan fortsätta på samma sätt som tidigare. Detta visar sig t.ex. som upprepade eller förlängda perioder av sjukfrånvaro. En person anses vara i förvärvslivet när han har varit fast förankrad på arbetsmarknaden i nästan hela sitt vuxna liv. Rehabiliteringen stöder inte sådan utbildning och sedvanligt yrkesförvärv som hör till ett normalt liv. En del av rehabiliteringsklienterna är sådana som ansöker om eller är mottagare av invalidpension eller rehabiliteringsstöd.

Bestämmelser om rehabilitering ingår i 4 § 5 mom. samt i 4 h § och 4 j - 4 n § APL. I de övriga arbetspensionslagarna ingår motsvarande bestämmelser, i 4 b § och 13 a § KAPL, 6 § och 19 § 1 mom. LFöPL, 5 § och 17 § 1 mom. FöPL, 3 § KoPL, 25 § och 25 a - 25 e § SjPL, 18 b - 18 f § StPL och 8 a - 8 e § KPS. I det följande nämns huvudsakligen bestämmelserna i APL.

Med cirkuläret följer en bilaga med exempel på handlägningsproceduren för ett rehabiliteringsärende i arbetspensionsanstalten (bilaga 1).

2

FÖRHÅLLET MELLAN ARBETSPENSIONSRHABILITERINGEN OCH ANNAN REHABILITERING

Rehabiliteringen inom arbetspensionssystemet är i huvudsak yrkesinriktad. Vid behov ordnas medicinsk rehabilitering, som skall stöda den yrkesinriktade i sådana fall, där det är absolut nödvändigt för att den yrkesinriktade rehabiliteringen skall kunna genomföras.

Rehabilitering sköts i Finland av många instanser utöver arbetspensionsanstalterna: social- och hälsovården, undervisningsförvaltningen, arbetsförvaltningen, Folkpensionsanstalten samt olycksfallsförsäkrings- och trafikförsäkringsbolagen. Utöver dem ordnar arbetsgivarna rehabilitering.

Rehabiliteringen delas oftast in i fyra kategorier beroende på vad för slags rehabilitering det är fråga om, nämligen yrkesinriktad, medicinsk, social och pedagogisk rehabilitering.

Juridiska avdelningen

15.10.1997

På det lokala planet svarar den kommunala hälsovården för den medicinska rehabiliteringen, den kommunala socialvården för den sociala rehabiliteringen, arbetsförvaltningen och yrkesutbildningsmyndigheterna för den yrkesinriktade rehabiliteringen och undervisningsförvaltningen för den pedagogiska rehabiliteringen.

Utöver dessa ordnar Folkpensionsanstalten och olycksfallsförsäkringsanstalterna och trafikförsäkringsbolagen yrkesinriktad och medicinsk rehabilitering. Också företagshälsovården styr till rehabilitering och deltar på arbetsplatserna i verksamhet som strävar till att upprätthålla arbetsförmågan.

Se bilaga 2, Centrala instanser för rehabilitering inom arbetspensionssystemet.

Olycksfall och trafik

Rehabilitering som ersätts från olycksfalls- och trafikförsäkringen är fastställd i separata lagar. Den skadade har i första hand rätt att få yrkesinriktad rehabilitering, som ordnas av ett olycksfalls- eller trafikförsäkringsbolag i sådana situationer där den försäkrade har blivit skadad i en olycka, har drabbats av en yrkessjukdom eller blivit trafikskadad. Rehabiliteringen är inte bunden till ersättning för inkomstbortfall.

HD 28.5.1996, F 94/2261; En person fick en axelskada i en trafikolycka och blev till följd av det oförmögen att idka sitt yrke som bilförare. Han blev omskolad till mekaniker i datateknik och fick ersättning för inkomstbortfall ännu under sex månader efter färdig utbildning. Den skadade fick inte arbete som motsvarade hans utbildning och krävde ersättning för inkomstbortfall ända till dess han kunde få arbete som motsvarade hans utbildning. HD ansåg att personen var arbetsförmögen för sitt nya yrke. Det faktum att personen inte hade fått arbete som motsvarade den nya utbildningen bevisade inte att det berodde på de skador som han fått i trafikolyckan.

Folkpensionsanstalten

I lagen om rehabilitering som Folkpensionsanstalten ordnar (bilaga 3) finns situationer uppräknade där Folkpensionsanstalten är skyldig att ordna yrkesinriktad och medicinsk rehabilitering. Dessutom kan Folkpensionsanstalten också ordna rehabilitering enligt prövning inom ramen för de årliga anslagen i statsbudgeten. Med cirkuläret följer också Förordning om rehabilitering som folkpensionsanstalten ordnar (bilaga 4) och Lag om rehabiliteringspenning (bilaga 5).

Folkpensionsanstaltens yrkesinriktade rehabilitering berör i princip hela befolkningen. Enligt den rekommendation som Arbetspensionsanstalternas Förbund har gett har arbetspensionsanstalterna huvudansvaret för att de som är med i arbetslivet får individuell, yrkesinriktad rehabilitering inom ramen för den traditionella rehabiliteringen som arbetspensionsanstalterna ordnar.

Se Cirkulär A 53/96, Folkpensionsanstaltens och arbetspensionsanstalternas samarbete för den yrkesinriktade rehabiliteringen.

Arbetsförvaltningen

Speciellt då det gäller långtidsarbetslösa behov av rehabilitering har arbetsförvaltningen en samlande roll inom rehabiliteringen med tyngdpunkten för-

lagd till samarbetet med instanser som erbjuder rehabilitering. Oftast blir det fråga om att tillsammans försöka finna lämpliga kanaler för arbetslösa med bristfällig hälsa. Samarbetet är oundvikligt, för styrkan i arbetsförvaltningens metoder och sakkunskap ligger i de arbetskraftspolitiska medlen. När rehabiliteringsåtgärderna sätts in i tid, när den sökandes anställningsförhållande fortfarande är i kraft och han med hjälp av rehabiliteringen kan återgå till sin tidigare arbetsgivares tjänst, lyckas man bäst med de medel som står till buds inom arbetspensionssystemet. Den som ansöker om rehabilitering måste ha rätt till återstående tid. Ju längre tid som har gått sedan anställningen upphörde, desto svårare är det att rehabilitera sökanden tillbaka till arbetslivet.

2.1

Samarbete

Behandlingen och fortsättningen av rehabiliteringsärendet förutsätter samarbete mellan rehabiliteringsinstanserna. Därför har en lag stiftats om klient-servicesamarbete inom rehabiliteringen. Där har samarbetet på riksplanet, det regionala och lokala planet fastställts.

I samband med social- och hälsovårdsministeriet arbetar en delagation för rehabiliteringsärenden som samarbetsorgan på riksplanet. Pensionsskyddscentralen och arbetspensionsanstalterna är företrädare i delagationen.

På det regionala och lokala planet arbetar rehabiliteringssamarbetsgrupper. Om samarbetsgruppen på det regionala eller lokala planet behandlar rehabiliteringsärenden som hänför sig till arbetspensions-, olycksfalls- eller trafikförsäkringen, skall den aktuella försäkringsanstalten beredas tillfälle att bli hörd. Arbetspensionsanstalten kan i så fall också företrädas av Försäkringsbranschens Rehabiliteringscentral (FRC). I praktiken har man mycket sällan bett företrädare för arbetspensionsanstalterna eller FRC närvara vid dessa möten.

Den lokala samarbetsgruppen har till uppgift att befrämja rehabiliteringsinstansernas samarbete på det kommunala planet och bl.a. ge utlåtanden i enskilda rehabiliteringsfall. Om någon annan än rehabiliteringsklienten själv ber om ett utlåtande, behövs klientens samtycke för behandlingen av ärendet. Till exempel företagshälsovården kan begära om ett utlåtande utöver olika myndigheter, anstalter eller samfund. Arbetsgruppens utlåtanden beaktas när rehabiliteringsärendet avgörs.

3

REHABILITERINGSTERMER INOM ARBETSPENSIONSSYSTEMET

I arbetspensionsanstalternas **yrkesinriktade rehabilitering** ingår rådgivning, undersökningar för att utreda rehabiliteringsbehovet och rehabiliteringsmöjligheterna, arbetsprövning, arbetsträning, omskolning och näringsunderstöd.

Med **aktiv rehabilitering** avses sådan yrkesinriktad rehabilitering som arbetspensionsanstalterna stöder, men inte rådgivning och näringsunderstöd.

En **rehabiliteringsplan** är ett skriftligt program där den planerade åtgärden eller åtgärderna framgår och som syftar till att återställa eller upprätthålla

arbetsförmågan. Planen skall innehålla en tidtabell för rehabiliteringen och visa att den som blir rehabiliterad har förbundit sig att följa den.

Rehabiliteringslöfte ges när pensionsanstalten med stöd av 4 h § APL börjar understöda rehabiliteringsåtgärder. Pensionsanstalten ger ett rehabiliteringslöfte till arbetstagare som kommer från yrkeslivet och också ett till rehabiliteringsstödtagare och pensionstagare, vilkas rehabilitering arbetspensionsanstalten börjar understöda.

Tidpunkten för rehabiliteringslöftet är den dag då pensionsanstalten ger ett beslut om att understöda rehabilitering av en sökande.

Rehabiliteringspenning betalas till en person vars yrkesinriktade rehabilitering arbetspensionsanstalten understöder, för den tid som rehabiliteringsundersökningen eller andra korta utredningar och uppgörandet av rehabiliteringslöftet tar i anspråk. Penningen kan också efter prövning betalas medan sökanden väntar på att bli rehabiliterad och för den tid som infaller mellan de aktiva rehabiliteringsperioderna.

Rehabiliteringsförhöjning betalas utöver rehabiliteringsstödet eller pensionen och endast för sådan aktiv rehabilitering som ordnats av arbetspensionsanstalterna. Förhöjningen betalas för hela kalendermånader.

Rehabiliteringsstöd är en tidsbegränsad invalidpension, som beviljas för att understöda återgången till arbetslivet i sådana situationer där sjukdagpenningtiden inte har räckt till för att arbetsförmågan skulle bli återställd. För att få detta stöd krävs en vård- eller rehabiliteringsplan, som vanligen följer som en del av ett B-läkarutlåtande.

Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning kan betalas för att understöda en rehabiliterads möjligheter att bli sysselsatt efter han fått rehabiliteringspenning.

4

REHABILITERINGSÄRENDET BLIR ANHÄNGIGT

Rehabiliteringsärendena blir anhängiga inom arbetspensionssystemet från flera olika håll. I det fall att sökanden fortfarande arbetar, kan sökanden själv, arbetsgivaren eller företagshälsovården ta initiativet till ansökan om rehabilitering.

Rehabiliteringsärendet inom arbetspensionssystemet kan bli anhängigt också under den tid som sökanden får sjukförsäkringsdagpenning. När utbetalningen av dagpenning enligt sjukförsäkringslagen överskrider 60 dagar, sänder Folkpensionsanstalten enligt prövning broschyren "Frisk på jobbet" till dagpenningmottagaren. I denna broschyr redogörs för Folkpensionsanstaltens och arbetspensionsanstalternas rehabilitering. I samband med att Folkpensionsanstalten fastställer primärtiden kan den skicka ett brev till dagpenningmottagaren, där mottagaren uppmanas att utreda sina möjligheter till rehabilitering. Sökandens arbetspensionsanstalt får i samband med meddelandet om

dagpenningens primärtid också veta att en uppmaning har sänts till sökanden.

Pensionsanstalten kan också själv ta initiativet till att rehabilitering ordnas. Det kan ske på så sätt att Folkpensionsanstaltens lokalbyrå har kontaktat pensionsanstalten eller att pensionsanstalten har fått meddelandet om att Folkpensionsanstalten har skickat rehabiliteringsuppmaning till dagpenningmottagaren. Om ansökan om invalidpension är anhängig, skall pensionsanstalten enligt lagen vid behov försäkra sig om att sökandens rehabiliteringsmöjligheter är utredda innan pensionsbeslutet ges (4 § 5 mom. APL).

5

ANSÖKAN OM REHABILITERING

Ansökan om rehabilitering lämnas in hos arbetspensionsanstalten på en särskild blankett (K-blanketten, bilaga 6). Blanketten är avsedd för handläggningen inom arbetspensionssystemet och den tillhandahålls av pensionsanstaltens egna betjäningpunkter. Rehabiliteringsärendet kan också bli anhängigt på basis av en fritt formulerad ansökan.

En tilläggsutredning, nämligen ett B-läkarutlåtande skall bifogas ansökan, utom i sådana fall där en utredning av rehabiliteringsbehovet följer som bilaga till ansökan med nödvändiga uppgifter om den medicinska undersökningen. Om sökanden har genomgått en rehabiliteringsundersökning på t.ex. företagshälsovården, fogas denna utredning till ansökan. Dessutom kan arbetsgivarens beskrivning av den sökandes arbete oftast behövas som tilläggsutredning samt utredning av eventuella omställningar på arbetsplatsen (TAK, ETK 7111r, bilaga 7).

Rehabiliteringsärendet kan också bli anhängigt i arbetspensionsanstalten i samband med ansökan om rehabiliteringsstöd/invalidpension. Då behöver sökanden inte fylla i K-blanketten skilt för sig.

6

VILLKOREN FÖR ATT FÅ REHABILITERING

Enligt arbetspensionslagarna kan en arbetspensionsanstalt ge yrkesinriktad rehabilitering till arbetstagare för att förhindra arbetsoförmåga eller för att förbättra arbets- och förvärvsförmågan (4 h § APL).

Nedan är huvudpunkterna i Arbetspensionsanstaltens Förbunds rekommendation (9.6.1997) märkta med kursiv stil. De bör beaktas när arbetspensionsrehabilitering beviljas.

Återstående tid

En förutsättning för att rehabilitering skall kunna beviljas är att arbetstagaren skulle ha haft rätt till heffektiv pension, om han hade blivit arbetsoförmögen vid den tidpunkt då beslutet om rehabilitering fattas (tidpunkten för rehabiliteringslöftet).

En arbetstagare kan också få rätt till rehabilitering i det fall att han/hon redan

Juridiska avdelningen

15.10.1997

uppbär pension vid tidpunkten för rehabiliteringslöftet och att den återstående tiden eller motsvarande förvärv har beaktats i pensionen.

Om en EU/EES-medborgare som bor i ett EU/EES-land vid tidpunkten för rehabiliteringslöftet är anställd eller utövar företagverksamhet i ett annat EU- eller EES-land, kan villkoren för att få rätt till återstående tid enligt finsk lagstiftning bli uppfyllda.

Rehabiliteringen inom arbetspensionssystemet ger bäst resultat när sökandens anställning fortfarande är i kraft och sökanden kan återgå till sin arbetsgivares tjänst efter att ha genomgått rehabilitering.

Vid sjukdom

Utgångspunkten vid ansökan om rehabilitering är att sökanden har en sjukdom, ett lyte eller en skada som psykiskt eller fysiskt hindrar honom /henne att uppfylla de villkor som arbetet ställer eller att en sådan utveckling är sannolikt om sökanden inte får rehabilitering.

Arbetsförmågan skall verkligen vara hotad i sådan grad att sökanden utan rehabilitering sannolikt kommer att bli arbetsförmögen redan på några år.

Fast förankrad i arbetslivet

Utbildning eller första yrkesutbildning som hör till det normala livet stöds inte i form av rehabilitering. En person som byter yrke får således inget stöd, om bytet beror på att yrkesvalet ursprungligen var ett misstag.

Syftet med rehabiliteringen inom arbetspensionssystemet är i regel inte att höja den sökandes utbildningsnivå.

Rehabilitering som ordnas av arbetspensionsanstalterna är avsedd för personer som har skaffat sig yrkeskompetens genom arbete eller utbildning.

Har arbetspensionsskydd

Den som ansöker om rehabilitering har tjänat in arbetspensionsskydd i sådan grad som kan anses rimligt.

I varje enskilt fall skall frågan, om pensionsskyddet kan anses vara skäligt, prövas separat. Till exempel i ett sådant fall, där en 25 årig person redan har utbildat sig för ett yrke och har varit yrkesverksam i 5 år, kan villkoret uppfyllas.

Yrkesinriktad rehabilitering

Rehabiliteringen inom arbetspensionssystemet är huvudsakligen yrkesinriktad. I sådana fall där rehabiliteringen redan har påbörjats kan man vid behov stöda den genom medicinsk rehabilitering.

Medicinsk rehabilitering kommer i fråga när den stöder den yrkesinriktade

rehabiliteringen.

Inte anhängig på annat håll

Villkoret för arbetspensionsrehabiliteringen är att planen för den yrkesinriktade rehabiliteringen inte verkställs i någon annan instans. Utredning av rehabiliteringsbehov anses inte vara verkställighet av rehabilitering.

Egenföretagare

Egenföretagare kan också få yrkesinriktad rehabilitering på samma villkor som arbetstagare (5 § FöPL, 6 § LFöPL).

7

REHABILITERINGSPLANEN

7.1

Rehabiliteringsplan färdig

Det är möjligt att en färdig plan för yrkesinriktad rehabilitering redan har fogats till rehabiliteringsansökan. Då är det pensionsanstaltens uppgift att reda ut om sökanden behöver rehabilitering enligt arbetspensionssystemet, dvs. om verklig pensionsrisk föreligger. Efter detta prövas om rehabiliteringsplanen är genomförbar.

7.2 Ingen rehabiliteringsplan

Oftast saknar dock ansökan en färdig rehabiliteringsplan, så det blir pensionsanstaltens uppgift att reda ut den sökandes rehabiliteringsmöjligheter. De nödvändiga uppgifterna framgår ur ansökan och det bifogade läkarutlåtandet gade läkarutlåtandet och (vid behov) arbetsgivarens beskrivning av arbetstagarens arbete.

Försäkringsbranschens rehabiliteringscentral (FRC) kan också göra utredningsarbetet på uppdrag av pensionsanstalten.

Den som sköter pensionsanstaltens rehabiliteringsärenden (rehabiliteraren, rehabiliteringsplaneraren, -rådgivaren, -sekreteraren e.dyl.) kan genom intervjuer komplettera uppgifterna i ansökan och på det sättet reda ut den sökandes rehabiliteringsbehov och -möjligheter. Utredningen kan leda till att en plan för rehabilitering görs upp.

Om det är nödvändigt att för en ny arbetsgivare reda ut en arbetstagares sysselsättningsmöjligheter med hjälp av arbetsprövning eller att göra upp en kurs/utbildningsplan för ett nytt yrke, så kan man be sökanden kontakta Arbetskraftsbyråns specialrådgivning eller en yrkesvalspsykolog.

Om det visar sig svårt att få tillräcklig information om sökandens helhetssituation och möjligheter till yrkesinriktad rehabilitering, kan en rehabiliterings- eller arbetsklinikundersökning bekostas för att få en bedömning av sökandens arbetsförmåga eller för att kunna göra upp en rehabiliteringsplan.

Arbetspensionsanstalten får uppgifter om Folkpensionsanstaltens eventuella

rehabiliteringsåtgärder på Folkpensionsanstaltens SV 85-blankett eller per telefon från lokalbyrån.

8

UTREDNING AV MÖJLIGHETERNA TILL REHABILITERING

8.1

Utredningsskyldigheten i samband med ansökan om invalidpension

Då ansökan om invalidpension kommer till pensionsanstalten för handläggning, skall pensionsanstalten enligt 4 § 5 mom. APL försäkra sig om att sökandens möjligheter till rehabilitering är utredda. Den pensionsanstalt som avgör ansökan om invalidpension säkerställer detta. Om sökanden samtidigt har anställningar inom den privata och offentliga sektorn, säkerställer den pensionsanstalt som svarar för det huvudsakliga pensionsskyddet att utredningen har gjorts.

Pensionen kan i allmänhet beviljas utan utredning endast i det fall att sökandens hälsotillstånd är så svagt att man inte med yrkesinriktad rehabilitering uppnår en tillräcklig arbetsförmåga för återgång till arbetet.

För övrigt skall arbetspensionsanstalten innan den beviljar pension, försäkra sig om att sökanden inte har blivit utan nödvändig rehabilitering. I pensionsansökningsblanketten frågas om sökandens rehabiliteringsmöjligheter har utretts. Det frågas också om sökanden har fått rehabiliteringspenning eller ersättning för inkomstbortfall i anslutning till rehabiliteringen.

Om sökandens situation har förändrats efter det att en annan instans har utrett sökandens rehabiliteringsbehov (t.ex. Folkpensionsanstalten), skall arbetspensionsanstalten reda ut sökandens behov av och möjligheter till rehabilitering.

När man överlägger om motstridiga pensionsbeslut skall också rehabiliteringsmöjligheterna beaktas.

Folkpensionen har sedan början av 1996 varit helt och hållet pensionsavhängig och den betalas inte till alla som får arbetspension. I sådana situationer är det i allmänhet ingen som ansöker om folkpension. Då är det arbetspensionsanstaltens uppgift att i samband med pensionsbeslutet säkerställa rehabiliteringsmöjligheterna.

8.2

Folkpensionsanstaltens utredningsskyldighet

Folkpensionsanstalten skall vid behov reda ut den försäkrades rehabiliteringsbehov senast när den försäkrade har fått dagpenning för 60 dagar enligt sjukförsäkringslagen (lag om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten). Dessa dagar skall också inkludera dagpenningdagar som inte ersätts på grund av den sökandes låga inkomster. Om utredningen påvisar att sökanden inte har behov av yrkesinriktad rehabilitering eller att den inte förbättrar sök-

andens sysselsättningsmöjligheter, kan utredningen i allmänhet anses vara tillräcklig också i arbetspensionsanstalten. Men detta hindrar inte pensionsanstalten att alltjämt överväga rehabiliteringsärendet.

Folkpensionsanstalten är också skyldig att utreda sökandens rehabiliteringsmöjligheter innan den avgör ansökan om pension. Om Folkpensionsanstalten kommer att bevilja invalidpension, har den också försäkrat sig om rehabiliteringsmöjligheterna. Om arbetspensionsanstalten också anser att sökanden är varaktigt arbetsoförmögen, behöver inte rehabiliteringsmöjligheterna redas ut.

8.3

Utredning av en invalidpensionstagares rehabiliteringsmöjligheter

En utredning av rehabiliteringsmöjligheterna för en person som redan uppbär invalidpension kan bli aktuell t.ex. på pensionstagarens eget initiativ eller i samband med handläggningen av en fortsättningsansökan om rehabiliteringsstöd. Rehabiliteringsmöjligheterna skall utredas i samband med en fortsättningsansökan om rehabiliteringsstöd, i synnerhet då när stödet har beviljats medan en vård- eller rehabiliteringsplan gjordes upp.

8.4

När sökanden hänvisas till andra serviceformer

Om en person har ansökt om rehabiliteringsstöd/invalidpension, skall pensionsanstalten innan den beviljar pensionen förvissa sig om att rehabiliteringsmöjligheterna är utredda. Om pensionsanstalten kommer att avslå ansökan, skall den vid behov hänvisa sökanden till rehabilitering eller andra serviceformer som motsvarar sökandens behov. Här avses både s.k. första ansökningar och ansökningar om fortsatt pension.

När en ansökan avslås kan sökanden i princip anses vara i stånd att fortsätta i sitt tidigare eller motsvarande arbete. Om sökanden återgår till sitt tidigare arbete, är det i allmänhet inte nödvändigt att hänvisa personen till andra serviceformer. För övrigt ombeds sökanden att ta kontakt med t.ex. Arbetskraftsbyrån.

I det fall att Folkpensionsanstalten anser att hänvisning är nödvändigt, uppmanar den mottagaren av avslagsbeslutet att vända sig till den egna lokalbyrån.

9

REHABILITERINGSÄRENDET AVGÖRS

9.1

Rehabilitering avgörs enligt prövning

Den beslutsfattande pensionsanstalten kan bevilja rehabilitering enligt prövning. Detta innebär att beslutet om rehabilitering eller avslag på ansökan om rehabilitering inte kan överklagas. Trots att det här är fråga om s.k. fri prövning, skall de som ansöker om rehabilitering behandlas likvärdigt. Pensions-

anstalten skall således följa en konsekvent praxis vid bedömandet av fall som är likartade.

9.2

Beslutsfattande pensionsanstalt

Den sista pensionsanstalten, antingen inom den privata eller offentliga sektorn, som svarar för det heffektiva pensionskyddet avgör rehabiliteringsärendet. Den sista anstalten avgör ärendet och betalar rehabiliteringspenningen, vars belopp är beräknat med beaktande av alla de grundpensioner som sökanden är berättigad till enligt 8 § 4 mom. APL.

Om den som ansöker om rehabilitering har samtidiga anställningar eller företagverksamhet, avgörs rehabiliteringsärendet i regel av den pensionsanstalt där den sökandes huvudsakliga sysselsättning, dvs. anställning eller företagverksamhet, är försäkrad. När det är fråga om rehabiliteringspenning behövs ingen sådan förhandling.

Om rehabiliteringsärendet har tagits upp till behandling i samband med ansökan om pension, bestäms den beslutsfattande pensionsanstalten på samma grunder som vid pensionsansökan enligt bestämmelserna i pensionsförordningarna.

Den pensionsanstalt som har beviljat pension med återstående tid kan börja rehabilitera en person som redan uppbär arbetspension. Folkpensionsanstalten kan också börja rehabilitera en arbetspensionstagare, t.ex. när personen i fråga får fribrevspension.

9.3

När rehabiliteringsplanen godkänns

Om den som får rehabilitering uppfyller de villkor för rehabilitering som nämnts i punkt 6, granskar pensionsanstalten dessutom om rehabiliteringsplanen som gjorts upp för klienten är ändamålsenlig och genomförbar innan den ger ett löfte om rehabilitering.

Målet med rehabiliteringsplanen skall vara ett arbete eller yrke som sökanden, trots sin begränsade arbetsförmåga, kan klara av även i fortsättningen och som klart bättre motsvarar den sökandes arbetsförmåga än det nuvarande arbetet/eller den tidigare arbetserfarenheten.

I princip kan man också ta hänsyn till sysselsättningsmöjligheterna på arbetsmarknaden och ett eventuellt utlåtande från en arbetskraftsbyrå. I vissa fall kan det vara nödvändigt med ett utlåtande av en yrkesvalspsykolog. Sist och slutligen är arbetstagarens möjligheter att få ett arbete som motsvarar hans nya yrkesutbildning beroende av hans egen aktivitet.

En person som blir rehabiliterad och planerar att starta eget företag behöver alltid lokala rådgivares och sakkunnigas (t.ex. näringsombudsman eller företagsrådgivare, KERA=Utvecklingsområdesfonden) ståndpunkt till företags-

idén, om den är genomförbar och om marknadsläget är gynnsamt. Dessutom behövs en finansieringsplan och uppgifter om andra finansiärer.

9.4

Beslut om rehabilitering eller rehabiliteringslöftet

Enligt 4 h § 2 mom. APL är tidpunkten för beslutet om rehabilitering den dag då arbetspensionsanstalten ger ett löfte om att stöda rehabilitering, dvs. den ger ett rehabiliteringslöfte.

Tidpunkten för rehabiliteringslöftet motsvarar pensionsfalltidpunkten vid invalidpension. Det är den man utgår ifrån då man kontrollerar om den försäkrade har rätt till återstående tid, vilket är ett absolut villkor för att en person skall kunna få rehabilitering inom arbetspensionssystemet.

Om handläggningen av rehabiliteringsärendet drar ut på tiden, t.ex. på grund av rehabiliteringsundersökning, och den försäkrade inte längre arbetar, är tidpunkten för rehabiliteringslöftet den dag då arbetspensionsanstalten första gången konstaterade att sökanden behövde yrkesinriktad rehabilitering.

Ett beslut om rehabilitering kan inte överklagas (4 n § 2 mom. APL), men det oaktat ges rehabiliteringslöftet skriftligt. Rehabiliteringslöftet kan gälla redan utstakad utbildning och tidpunkt (riktat rehabiliteringslöfte). Löftet kan också ges för sådan rehabilitering som arbetspensionsanstalten godkänner senare.

Invalidpension kan också beräknas enligt tidpunkten för rehabiliteringslöftet i sådana fall, där pensionsfallet inträffar inom två år från det rehabiliteringen har slutförts (6 c § 4 mom. APL).

9.4.1

Den bindande kraften i rehabiliteringslöftet

Efter det att en rehabiliteringsplan har gjorts upp ger pensionsanstalten ett rehabiliteringslöfte som förpliktar den att bekosta den överenskomna rehabiliteringen.

Om planen ändras eller om det har förflutit över ett år från det rehabiliteringslöftet gavs, kan pensionsanstalten vid behov ta upp rehabiliteringsärendet på nytt till prövning.

9.4.2

Annan förmån före rehabiliteringslöftet

De förmåner som finns uppräknade i APL, t.ex. sjuk- eller arbetslöshetsdagpenning, förlänger rätten till återstående tid. Om det redan har hunnit förflyta en lång tid sedan förmånen upphörde eller det har funnits avbrott i förmånsperioden, kan rätten till återstående tid ha gått förlorad. I sådana situationer är det inte längre möjligt att bevilja rehabilitering enligt arbetspensionslagarna.

Tidpunkten för rehabiliteringslöftet anses vara den dag då pensionsanstalten beslutar att stöda rehabiliteringen. Men om den försäkrade har gått på sjukledighet direkt från sin anställning och han/hon har haft behov av rehabilitering redan när sjukledigheten började, kan tidpunkten för rehabiliteringslöftet anses vara den dag sjukledigheten började. I sådana situationer bestäms pensionsfallet på samma grunder som vid invalidpension.

Om den försäkrades anställning har upphört av andra orsaker (t.ex. arbetslöshet) och rätten till återstående tid ännu inte har gått förlorad när rehabiliteringsärendet blir anhängigt, anses tidpunkten för rehabiliteringslöftet vara den dag då pensionsanstalten beslutar stöda rehabiliteringen.

9.4.3

Rehabiliteringslöfte retroaktivt

Arbetspensionssystemet kan ge ett rehabiliteringslöfte också först efter det att rehabiliteringen redan har börjat. Då anses tidpunkten för rehabiliteringslöftet vara senast den dag då rehabiliteringen började och rehabiliteringspenning kan beviljas redan från den dagen. Men den utbetalas retroaktivt för högst ett år från det ansökan om rehabilitering gjordes.

9.4.4

Ansökan om pension och rehabiliteringslöfte

Ett rehabiliteringsärende kan bli anhängigt i samband med ansökan om pension. Sökanden kan få ett rehabiliteringslöfte, om han inte anses vara arbetsoförmögen, men löper risken att bli det om han inte får yrkesinriktad rehabilitering. Om sökanden i sådana situationer inte återtar sin ansökan om pension, skall den avslås.

Om sökanden anses arbetsoförmögen, men pensionsanstalten anser att han kan få tillbaka sin arbetsförmåga med hjälp av yrkesinriktad rehabilitering, beviljas pension i allmänhet i form av rehabiliteringsstöd. Rehabiliteringslöftet avges i samband med pensionsbeslutet eller meddelas separat.

9.5

Avslagsbeslut om rehabilitering

Om rehabiliteringsavgörandet är ett avslag och arbetspensionsanstalten inte kommer att stöda rehabiliteringen, skall avslaget motiveras. Motiveringarna har betydelse inte bara för sökanden utan också för en eventuell fortsatt behandling av ärendet.

Om sökanden inte har rätt till återstående tid eller om ansökan om yrkesinriktad rehabilitering redan är anhängig i en annan instans, skall ansökan om rehabilitering avslås. Sökanden kan inte heller alltid anses ha rätt till rehabilitering inom arbetspensionssystemet och därför avslås ansökan. Han är inte fast förankrad i arbetslivet och/eller han har inte tjänat in pensionskydd i den mån som kan anses rimligt.

Avslaget kan också bero på att sökanden inte anses vara i behov av yrkesinriktad rehabilitering. Man anser att han med sin nuvarande utbildning kan fortsätta i sitt tidigare eller motsvarande arbete. Ett hinder för att få rehabilitering enligt arbetspensionslagarna är också att sökanden inte löper reell risk att bli arbetsförmögen. För att risken skall anses vara reell, skall sökandens nedsatta arbetsförmåga eller sjukdom redan de närmaste åren antas bli ett hinder för honom att klara sig i sitt arbete.

En orsak till avslaget kan också vara att den planerade rehabiliteringen inte är yrkesinriktad eller att den yrkesinriktade rehabiliteringsplanen inte är genomförbar.

10

REHABILITERINGSPENNING

Rehabiliteringspenning kan betalas för den tid som rehabiliteringsundersökningen, ordnad och bekostad av arbetspensionsanstalten, tar i anspråk. Den som fått ett rehabiliteringslöfte beviljas i allmänhet, efter det att rehabiliteringsplanen har godkänts, rehabiliteringspenning från den dag rehabiliteringen börjar. Beslutet om rehabiliteringspenning kan överklagas.

Pensionstagare beviljas utöver pensionen rehabiliteringsförhöjning, alltså inte rehabiliteringspenning, för den aktiva rehabilitering som arbetspensionsanstalten ordnar (4 j § 1 mom. APL).

10.1

Utbetalningstiden för rehabiliteringspenningen

Den som har fått ett rehabiliteringslöfte har rätt till rehabiliteringspenning för de kalendermånader under vilka han till följd av rehabiliteringen är förhindrad att förvärvsarbeta. Rehabiliteringspenning kan också beviljas för kortare tid än en månad (t.ex. rehabiliteringsundersökning).

Pensionsanstalten kan betala rehabiliteringspenning enligt prövning också för väntetiden, som avser tiden mellan den dag rehabiliteringsbeslutet eller -löftet gavs och den dag rehabiliteringen börjar. Dessutom kan rehabiliteringspenning betalas för tiden mellan skilda rehabiliteringsperioder. Då betalas rehabiliteringspenning för högst tre månader per kalenderår, så att tiden räknas särskilt för vardera grunden, om det inte är motiverat att betala den för en längre tid för att rehabiliteringen skall framskrida på planerat sätt (4 k § 2 mom. APL).

Rehabiliteringspenning för väntetiden kan beviljas en person som har fått bekräftelse på att rehabiliteringen börjar en viss tidpunkt, t.ex. skolan/kursen. Dessutom förutsätts att klienten inte får pension eller annat utkomstskydd, ss. sjukdagpenning eller arbetslöshetsdagpenning. Det kan också vara nödvändigt att betala rehabiliteringspenning för väntetiden i sådana situationer, där det på grund av sökandens hälsotillstånd inte är önskvärt att han arbetar innan rehabiliteringen inleds.

Rehabiliteringspenning kan betalas av särskilda skäl också för tiden mellan skilda rehabiliteringsperioder. T.ex. vid långvarig utbildning, där kursen slutar på våren och fortsätter igen nästa höst, kan det vara motiverat att betala rehabiliteringspenning åtminstone för en semestermånad på sommaren, exempelvis för juni.

Exempel om utbetalning av rehabiliteringspenning finns i bilagan 8.

Se punkterna 15.1 och 15.1.1 om utbetalning av rehabiliteringspenning i övriga situationer.

10.2

Rehabiliteringspenningens belopp

Rehabiliteringspenning fastställs enligt det pensionsskydd som mottagaren skulle ha haft rätt till, om han vid tidpunkten för beslutet om rehabilitering eller rehabiliteringslöftet hade blivit helt arbetsförmögen.

Rehabiliteringspenningen motsvarar det sammanlagda beloppet av alla samordnade grundpensioner enligt 8 § 4 mom. APL, förhöjt med 33 procent. Bestämmelsen i 7 d § APL om omräkning av pensionslönen enligt prövning kan tillämpas.

När en pensionsanstalt inom det privata systemet rehabiliterar en person, beaktas vid fastställandet av rehabiliteringspenningens belopp också det pensionsskydd som personen har tjänat in inom det offentliga systemet. Om rätten till återstående tid fortfarande är i kraft både inom det offentliga och privata systemet, beaktas det offentliga systemet pensionsskydd med återstående tid vid fastställandet av rehabiliteringspenningen inom det privata systemet.

När den offentliga sektorn börjar rehabilitera en sökande, beaktas likaså vid fastställandet av rehabiliteringspenningens belopp pensionsskyddet som sökanden har tjänat in inom den privata sektorn.

Vid beräkningen av rehabiliteringspenningen beaktas inte tilläggspension inom den privata sektorn eller folkpension.

Rehabiliteringspenningens belopp omräknas enligt APL-index och det kan ändras också i övrigt medan rehabiliteringen pågår, t.ex. till följd av en ny samordning.

Även om den som ansöker om rehabiliteringspenning har förvärvat arbetat i ett EU- eller EES-land, räknas rehabiliteringspenningen ut enligt de nationella lagarna och inte enligt EU/EES-bestämmelserna.

Om en pensionsanstalt på nytt kommer att rehabilitera en person som redan tidigare har fått rehabiliteringspenning och beviljar rehabiliteringspenning på basis av den nya rehabiliteringen, skall bestämmelserna i 6 c § 2 mom. beaktas när beloppet fastställs (på tidigare grunder).

Exempel på hur rehabiliteringspenning räknas ut för en sökande i anställningsförhållande (bilaga 9).

10.3

Rehabiliteringspenning efter rehabiliteringsstöd

Man kan fortsätta att ge rehabiliteringsstöd, om det är beviljat medan en vård- eller rehabiliteringsplan gjordes upp och det enligt planen är motiverat med ett fortsatt rehabiliteringsstöd eller, om det konstateras att rehabiliteringen tar mera tid i anspråk än vad man ursprungligen hade anmodat. För att rehabiliteringsstöd skall beviljas är villkoret alltid att sökanden anses vara arbetsförmögen.

Om sökanden inte mera kan anses vara arbetsförmögen, fortsätter inte utbetalningen av rehabiliteringsstödet. Om arbetspensionsanstalten ändå kommer att rehabilitera sökanden, kan den i stället för pension bevilja rehabiliteringspenning för den tid den aktiva rehabiliteringen pågår. Rehabiliteringspenningen räknas ut på basis av den tidigare arbetspensionen förhöjd med 33 procent. Endast den pensionsanstalt som ordnar rehabiliteringen ansvarar för rehabiliteringspenningen. Men ansvaret för det tidigare rehabiliteringsstödet delades av alla de pensionsanstalter som betalade sin andel av det.

11

REHABILITERINGSFÖRHÖJNING

11.1

Utbetalningstiden för rehabiliteringsförhöjningen

Om arbetspensionsanstalten på eget initiativ börjar rehabilitera en person som uppbär rehabiliteringsstöd eller invalidpension, betalar den rehabiliteringsförhöjning till pensionstagaren.

Rehabiliteringsförhöjning betalas endast för sådana fulla kalendermånader under vilka den aktiva rehabiliteringen pågår. Förhöjningen betalas således inte för mellan- eller väntetider. Den betalas i allmänhet bara om rehabiliteringsåtgärderna pågår åtminstone under en kalendermånad.

Exempel på utbetalning av rehabiliteringsförhöjning, se bilaga 10.

Om utbetalning av rehabiliteringsförhöjning, se punkterna 15.2 och 15.2.1.

11.2

Rehabiliteringsförhöjningens belopp

Rehabiliteringsförhöjningen utgör 33 procent av det sammanlagda beloppet av löpande pensioner som har samordnats enligt 8 § 4 mom. APL. Alla de arbetspensionsanstalter som betalar rehabiliteringsstöd eller invalidpension betalar 33 procentsförhöjningen på sin pension.

Rehabiliteringsförhöjningen bestäms på de löpande rehabiliteringsstöden eller invalidpensionerna. Pensioner från det privata systemet beaktas enligt minipensionsskyddet. Om en del av rehabiliteringsstöden eller pensionerna har betalats ut som engångsbelopp, skall ingen rehabiliteringsförhöjning räknas in i dem.

Folkpension beaktas inte vid uträkningen av rehabiliteringsförhöjningen.

Om rehabiliteringsstödet eller pensionens belopp ändras till följd av samordningen, ändras också rehabiliteringsförhöjningens belopp. Om rehabiliteringsstödet eller pensionen minskar till noll mark, blir också rehabiliteringsförhöjningen noll mark. Det kan vara fallet när en rehabiliteringsstödtagare inom arbetspensionssystemet skadas i en trafikolycka. Ofta avbryts eller upphör också rehabiliteringen i sådana fall. Rehabiliteringsansvaret kan även överföras till trafikförsäkringsbolaget. Ibland kan det hända att den rehabilitering som arbetspensionsanstalten ordnar kan återupptas efter en tid.

Om sökanden har arbetat i ett EU- eller EES-land och uppbär pension, räknas rehabiliteringsförhöjningen på 33 procent på basis av den arbetspension som pensionstagaren får. Någon EU-procedur sätts inte igång på grund av rehabiliteringsförhöjningen.

Om arbetspensionsanstalten har börjat rehabilitera en pensionstagare före 1996, fick denne rehabiliteringspenning, som var pensionen höjd med 10 procent. Trots att pensionstagare inte mera beviljas rehabiliteringspenning, fortsätter utbetalningen av rehabiliteringspenning enligt gamla bestämmelser - ända tills rehabiliteringen är slutförd.

Exempel på rehabiliteringsförhöjning, se bilaga 11.

11.3

Rehabiliteringsförhöjning till delinvalidpensionstagare

Om rehabiliteringsåtgärderna gäller en delinvalidpensionstagare, är rehabiliteringsförhöjningen 33 procent av delpensionen.

Men, en delinvalidpensionstagare är oftast tvungen att vara borta från arbetet på grund av rehabiliteringen. Då kan pensionen betalas som full pension under rehabiliteringstiden, också när rehabiliteringstiden är kortare än ett år (5 b § 5 mom. APL). Rehabiliteringsförhöjningen räknas i så fall på basis av det fulla pensionsbeloppet.

12

BESLUT OM REHABILITERINGSPENNING ELLER REHABILITERINGSFÖRHÖJNING

Beslut om rehabiliteringspenning ges endast av en rehabiliteringsansvarig arbetspensionsanstalt. När det gäller rehabiliteringsförhöjning, skall alla de arbetspensionsanstalter som betalar pension eller rehabiliteringsstöd ge ett eget

beslut om förhöjningen.

Beslut om rehabiliteringsförhöjning ges separat, om det inte redan har getts i samband med beslutet om rehabiliteringsstöd.

12.1

Rehabiliteringspenning

Lagstiftningen om pensionsbeslut (4 n § APL) gäller i tillämpliga delar beslut om rehabiliteringspenning. Beslut kan vid behov också ges provisoriskt. Beslutet om rehabiliteringspenning skall i likhet med pensionsbeslut sändas per post till sökanden. En uträkning av rehabiliteringspenningen följer som bilaga till beslutet. I beslutet konstateras att rehabiliteringspenning betalas under den tid rehabiliteringen pågår. Där anges rehabiliteringens begynnelse datum och sannolika slutdag. Dessutom konstateras att rehabiliteringsmottagaren är skyldig att ge en utredning av hur rehabiliteringen fortskrider, t.ex. skol/kursintyg alltid när ett nytt läsår börjar.

I beslutet om rehabiliteringspenning kan också ingå meddelande om utbetalning av rehabiliteringspenning för väntetiden innan rehabiliteringen börjar och för tiderna mellan rehabiliteringsperioderna, trots att dessa avgöranden inte får överklagas (4 m § 2 mom. APL).

12.2

Rehabiliteringsförhöjning

Ett separat beslut ges utöver rehabiliteringsstöd eller invalidpension i allmänhet också om den rehabiliteringsförhöjning som skall betalas för aktiv rehabiliteringstid. Detta beslut kan också innehålla ett rehabiliteringslöfte och då behöver löftet inte meddelas separat. I rehabiliteringslöftet får sökanden en utredning av villkoren för rehabiliteringsförhöjningen (bl.a. utbetalningen för fulla kalendermånader).

Om beslutet om rehabiliteringsstöd eller invalidpension är provisoriskt, ges beslutet om ytterligare en rehabiliteringsförhöjning också först provisoriskt.

13

ANMÄLNINGSSKYLDIGHET, INDRAGNING OCH ÅTERKRAV

Bestämmelserna om bl.a. pensionstagares anmälningskyldighet och återkrav gäller rehabiliteringspenning (4 n § APL).

Pensionsanstalten kan vid behov kräva utredning av hur rehabiliteringen fortskrider. Detta utredningskrav kan ställas på både den som uppbär rehabiliteringspenning och den som får rehabiliteringsförhöjning. Om rehabiliteringen har avbrutits, kan utbetalningen av rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringsförhöjningen vid behov dras in från följande förfallodag.

Om utbetalningen av rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringsförhöjningen dras in, ges ett beslut om indragningen med anvisningar för sökande av

ändring. Om rehabiliteringspenningen eller förhöjningen har betalats utan grund, kan de återkrävas såsom förmåner som har utbetalats utan grund. Rehabiliteringsförhöjning som har betalats utan grund kan också kvittas mot framtida, löpande pensionsrater (från rehabiliteringsstöd eller invalidpension).

14

SÖKANDE AV ÄNDRING

Rehabiliteringslöfte eller avslagsbeslut om rehabilitering kan inte överklagas.

I APL är det uttryckligen bestämt att beslut som gäller rätt till rehabilitering eller rehabiliteringspenning inte kan överklagas under den tid som infaller mellan beslutsdagen och rehabiliteringens begynnelse och under tiden mellan rehabiliteringsperioderna. Beslut som gäller rehabiliteringsunderstöd enligt prövning kan inte heller överklagas (4 n § 2 mom. APL).

I 4 n § 2 mom. APL nämns inte någonting särskilt om ersättning av kostnader. Pensionsnämnden har behandlat besvär som gällde bl.a. ersättning av rehabiliteringskostnader. I detta konkreta fall förelåg inga rehabiliteringskostnader, eftersom ändringsökanden inte hade blivit beviljad rehabilitering inom arbetspensionssystemet:

..."Till den del besvären gäller ersättning av rehabiliteringskostnader tas yrkandena inte upp till behandling, eftersom ändringsökanden inte behöver rättsskydd". (PND 2885/1996)

Man har rätt att överklaga beslut om betalning av rehabiliteringspenning. Rätten att söka ändring gäller rehabiliteringspenningens belopp och utbetalningstid, om det uppstår oklarhet om den tid under vilken en person är förhindrad av utföra sitt förvärvsarbete på grund av arbetspensionsrehabiliteringen.

Besvärsskriften sänds på samma sätt som vid pensionsbeslut först till pensionsanstalten för eventuell självrättelse. Om pensionsanstalten inte godkänner sökandens yrkanden, sänder den besvärsskriften till pensionsnämnden. Pensionsnämndens beslut kan vidare överklagas hos försäkringsdomstolen.

Beslut om betalning av rehabiliteringsförhöjning kan också överklagas.

15

UTBETALNING AV FÖRMÅNER UNDER REHABILITERINGSTID

15.1

Utbetalning av rehabiliteringspenning

Det som har bestämts i lag om utbetalning av pension gäller i tillämpliga delar utbetalning av rehabiliteringspenning. Följaktligen betalas rehabiliteringspenning liksom pension i allmänhet månatligen (4 n § APL). Utbetalning av rehabiliteringspenning börjar senast den dag rehabiliteringen påbörjas och upphör när rehabiliteringen avslutas.

I vissa fall kan rehabiliteringspenning betalas också för en kortare tid än en månad, t.ex. medan en kort rehabiliteringsundersökning görs. Vid uträkning av rehabiliteringspenning för en kortare tid än en månad används 30 dagar som divisor.

Vid betalning av rehabiliteringspenning iakttas inte primärtid, eftersom sjukförsäkringsdagpenning inte betalas under den tid rehabiliteringspenningen betalas ut. Om rehabiliteringsklienten insjuknar under rehabiliteringstiden och sjukdomen fortsätter i över en månad, kan utbetalningen av rehabiliteringspenningen avbrytas för sjukdomstiden. I vissa situationer kan man fortsätta att betala ut rehabiliteringspenning, om en person till följd av att förvärvsinkomster saknas eller rätten till dagpenning har upphört inte har rätt att få sjukdagpenning och personens rehabilitering fortsätter efter sjukdomen (se också punkten 15.1.1).

Om sökanden under rehabiliteringstiden genomgår arbetsprövning och sedan permitteras, fortsätter utbetalningen av rehabiliteringspenningen under den kortvariga permitteringstiden. Ett villkor är dock att arbetsprövningen fortsätter efter permitteringen.

Om utbetalningen av rehabiliteringspenningen fördröjs, betalas den med dröjsmålsförhöjning. Dröjsmålstiden räknas från den dag utredningen (t.ex. intyg över att skolan/kursen har börjat), som krävs för att rehabiliteringspenningen skall betalas, har anlänt till pensionsanstalten.

Om rehabiliteringspenning beviljas retroaktivt först efter det att rehabiliteringen redan har börjat, betalas den inte retroaktivt för en längre tid än ett år. Årets längd räknas från den tidpunkt när rehabiliteringsärendet blev anhängigt i arbetspensionsanstalten (K-ansökan, fritt formulerad ansökan eller ansökan om invalidpension).

Ett villkor för att rehabiliteringspenning skall beviljas är att rehabiliteringsklienten är förhindrad att förvärvsarbeta. Det oaktat är det tillåtet för rehabiliteringsklienten att i någon mån göra annat förvärvsarbete utöver det arbete som ansluter till rehabiliteringen medan den pågår. Men om inkomsterna uppgår till större belopp, prövar pensionsanstalten om det alls mera är motiverat att betala någon rehabiliteringspenning. Då förfar man i tillämpliga delar på samma sätt som vid utbetalning av invalidpension.

Rehabiliteringspenning är beskattningsbar inkomst. Förskottsinnehållning för 1997 verkställs för lönnens skull enligt en fastslagen innehållningsprocent höjd med 2 procentenheter (Arbetspensionsanstaltarnas Förbunds rekommendation 1/27.3.1997). Skattestyrelsen fastställer förskottsinnehållningen per år.

15.1.1

Utbetalning av rehabiliteringspenning till annan än rehabiliteringsklienten själv

Allmänt

När rehabiliteringspenning betalas till någon annan än rehabiliteringsklienten själv, förfar man i tillämpliga delar på samma sätt som när pension betalas ut

Juridiska avdelningen

15.10.1997

till någon annan än pensionstagaren (19 a - 19 c § APL, se även cirkulär A 33/88, Utbetalning av pension till annan än pensionstagaren själv).

Till arbetsgivaren

Arbetsgivaren kan i samband med rehabiliteringen betala lön till arbetstagaren under den tid rehabiliteringen pågår. Då betalas den del av rehabiliteringspenningen som svarar mot lönebeloppet till arbetsgivaren för motsvarande löneutbetalningstid (4 n § 4 mom. APL). Om lönen är mindre än rehabiliteringspenningen, betalas mellanskillnaden till rehabiliteringsklienten. Till arbetsgivaren betalas en sådan del av rehabiliteringspenningen som motsvarar bruttolönen. Däremot får arbetsgivaren inte socialskyddsavgifternas andel.

Rehabiliteringspenningen utbetalas till arbetsgivaren om dennes ansökan har anlänt till pensionsanstalten innan rehabiliteringspenningen har hunnit betalas ut.

Till sjukförsäkringsfonden

Det finns ingen särskild lagbestämmelse som gäller betalning av rehabiliteringspenning till sjukförsäkringsfonden (4 d § APL gäller utbetalning av pension till sjukförsäkringsfonden).

Folkpensionsanstalten beviljar inte rehabiliteringspenning och sjukdagpenning för samma tid. Rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna bör heller inte beviljas för sådan tid för vilken sjukdagpenning redan har utgetts. Då är ju personen redan förhindrad att utföra sitt förvärvsarbete på grund av sin sjukdom och inte på grund av rehabiliteringen.

Om sökanden ändå beviljas rehabiliteringspenning i enlighet med rehabiliteringslöftet eller annars för samma tid som sjukdagpenningen, erläggs rehabiliteringspenningen till sjukförsäkringsfonden till den del som den motsvarar sjukdagpenningen för samma tid (4 d § 4 mom. APL).

15.2

Utbetalning av rehabiliteringsförhöjning

Rehabiliteringsförhöjning betalas endast för de kalendermånader under vilka arbetspensionssystemets aktiva rehabilitering pågår (4 j § 3 mom. APL, 18 f § 3 mom. StPL, 8 e § 3 mom. KPS). Beslutet om rehabiliteringsförhöjning ges av den anstalt som har gett beslut om rehabilitering och de andra arbetspensionsanstalterna följer detta beslut.

Om rehabiliteringen infaller under två kalendermånader, men sammanlagt pågår under en period om minst 30 dagar, skall rehabiliteringsförhöjningen betalas ut och inriktas på den senare kalendermånaden. Om rehabiliteringen infaller under flera månader, så att den börjar under de allra första dagarna i månaden eller upphör under de sista dagarna i en annan månad, kan förhöjningen också betalas för dessa månader.

Om den aktiva rehabiliteringen pågår under en kortare tid än 30 dagar, kommer någon rehabiliteringsförhöjning inte alls att betalas, oavsett att rehabilite-

ringslöfte har getts. I sådana situationer ersätts dock kostnader som uppkommit till följd av rehabiliteringen.

Ingen rehabiliteringsförhöjning betalas för rehabilitering som ordnats av folkpensionssystemet eller inom hälsovården. För sådan tid kan rehabiliteringsstödtagare ha rätt till rehabiliteringspenning som Folkpensionsanstalten betalar enligt 16 § i lagen om rehabiliteringspenning. Folkpensionsanstalten betalar rehabiliteringspenning till rehabiliteringsstödtagare eller invalidpensionstagare endast för rehabilitering som pågår efter självrisktiden på 30 dagar.

Rehabiliteringsförhöjning betraktas enligt skattelagstiftningen som pension. Förskottsinnehållningen på rehabiliteringsstödet eller den tillsvidare beviljade invalidpensionens förhöjning är för tillfället 40 %. Förskottsinnehållningen fastställs årligen enligt Skattestyrelsens beslut.

15.2.1

Utbetalning av rehabiliteringsförhöjning till annan än förmånstagaren själv

På rehabiliteringsförhöjning tillämpas samma bestämmelser som vid utbetalning av rehabiliteringspenning, då det är fråga om att betala pension till annan än pensionstagaren själv

Om rehabiliteringsstödtagaren eller invalidpensionstagaren genomgår arbetsprovning, kan pension eller rehabiliteringsstöd inte betalas till arbetsgivaren. Rehabiliteringsstöd och invalidpension kan betalas till arbetsgivaren bara till ett belopp som motsvarar sjuktidens lön.

16

INDRIVNING OCH UTMÄTNING AV FÖRSÄKRINGSPREMIER

Om rehabiliteringspenning och rehabiliteringsförhöjning gäller i tillämpliga delar vad som har bestämts i lag om utbetalning av pension. Följaktligen kan också obetalda försäkringspremier drivas in av FöPL- eller LFöPL-pensionsdelen i rehabiliteringspenningen och rehabiliteringsförhöjningen (dock högst en tredjedel).

Eftersom rehabiliteringspenning och rehabiliteringsförhöjning är en förmån som ersätter lönen, kan liksom av nettopensionen högst 1/3 utmätas av nettobeloppet. Bestämmelserna om det skyddade beloppet skall dock beaktas. Utmätningssmannen bestämmer den utmätningbara delen.

Ersättningar för kostnader som uppkommit till följd av rehabiliteringen kan inte utmätas.

Det är således möjligt att driva in försäkringspremier av rehabiliteringspenning eller rehabiliteringsförhöjning, men med hänsyn till rehabiliteringsresultatet bör man pröva från fall till fall om indrivning är ändamålsenligt.

17

ERSÄTTNING FÖR KOSTNADER

Utöver rehabiliteringspenning och rehabiliteringsförhöjning ersätts direkta och nödvändiga kostnader som rehabiliteringen har medfört, såsom kurs/skolavgifter, kostnader för anskaffning av bok- och studiematerial samt resekostnader (4 m § APL). Om dessa kostnader ger Arbetspensionsanstaltens Förbund varje år en tillämpningsrekommendation.

18

OLYCKSFALLSFÖRSÄKRING UNDER ARBETSPRÖVNING

Om rehabiliteringsklienten genomgår arbetsprövning eller arbetsträning och arbetsgivaren inte betalar lön under tiden, skall pensionsanstalten för rehabiliteringsklienten ordna en frivillig försäkring enligt olycksfallsförsäkringen för den tid arbetsprövningen pågår (57 § 2 mom. lagen om olycksfallsförsäkring). I StPL ingår en särskild bestämmelse enligt vilken rehabiliteringsklienten får ersättning för eventuell skada som han ådragit sig vid olycksfall i arbete (18 b § 4 mom. StPL).

19

INTJÄNANDE AV PENSION UNDER REHABILITERINGSTIDEN

Rehabiliteringsstöddagare eller invalidpensionstagare tjänar inte in pension, även om de förvärvsarbetar under rehabiliteringstiden, eftersom grunden för rehabiliteringsförmånen alltid är sk. heffektiv pension. För rehabiliteringsstöd- eller invalidpensionstiden uppkommer en sk. pensionsperiod som införs i anställningsregistret.

Rehabiliteringspenningtid enligt APL likställs inte med pensionsberättigande tid och därför blir det således ingen pensionsperiod av den tiden, men däremot beaktas den som en tid som ger rätt till arbetspensionstillägg. Bestämmelserna för den offentliga sektorn avviker från dessa.

Om arbetstagaren har ett anställningsförhållande som omfattas av någon av arbetspensionslagarna eller utövar företagareverksamhet samtidigt som han får rehabiliteringspenning, tjänar han in pension för detta arbete i normal ordning. Om anställningsförhållandet eller företagareverksamheten pågår ett helt år samtidigt med rehabiliteringspenningen, beaktas inte rehabiliteringspenningtiden vid uträkningen av arbetspensionstillägget (7 f § 2 mom. APL).

20

UTKOMST EFTER REHABILITERINGEN

20.1

Behovsprövat rehabiliteringsunderstöd efter rehabiliteringspenning

Pensionsanstalten kan efter prövning betala rehabiliteringsunderstöd till en rehabiliteringspenningstagare efter rehabiliteringstiden, om det anses nödvändigt med hänsyn till rehabiliteringsklientens sysselsättningsmöjligheter. Det behovsprövade rehabiliteringsunderstödet fastställs till ett engångsbelopp och

utbetalas i en eller flere rater. Det är högst lika stort som rehabiliteringspenningen för sex månader.

Behovsprövat rehabiliteringsunderstöd kan inte överklagas.

Eftersom behovsprövat rehabiliteringsunderstöd inte betalas för sådan tid under vilken en arbetstagare har rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, utreds uppgifterna om utbetald dagpenning hos arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten innan något rehabiliteringsunderstöd betalas.

Förskottsinnehållningen på behovsprövat rehabiliteringsunderstöd verkställs enligt grund- och marginalskatteprocentsatsen i skattekortet som årligen fastställs för lön som arbetstagare får för huvudsyssla eller enligt någon annan personlig innehållningsprocentsats i skattekortet som fastställts för lön.

20.2

Delpension som fortsättning på fullt rehabiliteringsstöd

Om en arbetspensionsanstalt har rehabiliterat en person och betalat fullt rehabiliteringsstöd för rehabiliteringstiden, kan rehabiliteringsstöd till beloppet av delpension beviljas som fortsättning på det fulla rehabiliteringsstödet (se även cirkulär A 23/91, Invalidpensioner, punkt 13.2).

20.3

Invalidpension efter rehabilitering

20.3.1

Pensionsfall inom högst två år från rehabiliteringspenning

Det är möjligt att rehabiliteringsklienten blir arbetsförmögen under rehabiliteringstiden eller strax efter den, när han har återgått till sitt arbete. Om pensionsfallet inträffar under rehabiliteringstiden eller innan det har förflutit två år från det att utbetalningen av rehabiliteringspenningen enligt arbetspensionslagarna upphörde, fastställs invalidpensionen på de grunder enligt vilka den skulle ha fastställts, om arbetsförmågan hade börjat när rehabiliteringsbeslutet fattades, dvs. vid tidpunkten för rehabiliteringslöftet (6 c § 4 mom. APL). Då blir pensionsskyddet inte mindre på grund av rehabiliteringen. Den pensionsanstalt som har beviljat rehabiliteringspenningen beviljar då invalidpension med återstående tid och eventuella fribrevsanstalter beviljar sina egna pensioner.

I det fall att rehabiliteringspenningen har betalats genom Folkpensionsanstaltens försorg, kommer denna bestämmelse inte att tillämpas.

Förlängning av efterkarenstiden

Rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna och lagen om rehabiliteringspenning samt ersättningar för inkomstbortfall som har betalats från olycksfalls- och trafikförsäkringen förlänger efterkarenstid (6 a § 2 mom. APL,

punkt 5).

Men behovsprövat rehabiliteringsunderstöd förlänger inte rätten till återstående tid.

20.3.2

Retroaktivt beviljad invalidpension

Utgångspunkten är att rehabiliteringspenning beviljas en person med nedsatt arbetsförmåga, men som inte är arbetsförmögen. Om han ändå blir arbetsförmögen under rehabiliteringstiden och uppfyller villkoren för invalidpension, kan han bli beviljad invalidpension.

Invalidpension kan beviljas retroaktivt, men pensionen betalas inte för en tid med rehabiliteringspenning som arbetspensionssystemet eller Folkpensionsanstalten har betalat till pensionstagaren, ej heller för tid med ersättning för inkomstbortfall enligt bestämmelser som gäller olycksfalls- eller trafikförsäkringens rehabilitering. Retroaktiv pension betalas inte till någon överhuvudtaget, om den retroaktiva tiden i sin helhet hänför sig till tiden efter 1.1.1996 (4 d § 6 mom. APL).

Om en del eller hela den retroaktiva tiden hänför sig till tiden före år 1996, betalas den delen av pensionen som överstiger rehabiliteringspenningens belopp till pensionstagaren själv.

21

DATATRAFIKEN

21.1

Datatrafik till anställningsregistret

Den dag löneutbetalningen upphör anmäls som sista dagen för ett APL-anställningsförhållande. Om arbetstagaren ändå rehabiliteras för att kunna fortsätta i sin tidigare arbetsgivares tjänst, avbryts APL-anställningen inte, i det fall att den oavlönade perioden inte är längre än ett år.

För företagare och jordbruksföretagare hålls försäkringen i kraft, om företagaverksamheten fortsätter under rehabiliteringstiden. Arbetsinkomsten kan ändras för rehabiliteringstiden så att den motsvarar arbetsinsatsen.

21.2

Datatrafik till pensionsfallsregistret

Pensionsanstalten skall underrätta Folkpensionsanstalten om sina rehabiliteringsåtgärder och sitt beslut om att betala rehabiliteringspenning (4 n § 2 mom. APL). Uppgifterna om rehabiliteringslöftet förmedlas skriftligen till Folkpensionsanstaltens dataavdelning, som förmedlar uppgiften elektroniskt till lokalbyrån.

För att rehabiliteringsarbetet skall löpa smidigt har man kommit överens

med Folkpensionsanstalten om att arbetspensionsanstalten underrättar rehabiliteringshandläggaren på Folkpensionsanstalten om avslag på ansökan om rehabilitering, när rehabiliteringsärendet har blivit anhängigt i arbetspensionsanstalten via Folkpensionsanstalten.

När ett rehabiliteringsärende har blivit anhängigt införs det inte i Pensionskyddscentralens handlägningsregister, men uppgiften om rehabiliteringspenningbeslutet eller rehabiliteringsförhöjningen anmäls till pensionsfallsregistret. Därifrån förmedlas informationen vidare till Folkpensionsanstaltens dataavdelning.

Behovsprövat rehabiliteringsunderstöd anmäls inte till pensionsfallsregistret.

I Pensionskyddscentralens register finns inte uppgifter om rehabilitering som Folkpensionsanstalten har påbörjat. Arbetspensionsanstalten får vid behov uppgifter om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsbeslut och de rehabiliteringspenningperioder som den har betalat, på SV 85-blanketten. Se närmare cirkulär C 5/91.

22

KOSTNADER OCH ANSVARFÖRDELNING

Den APL-pensionsanstalt som har beviljat rehabiliteringspenningen bär ansvaret för den till den del som den motsvarar invalidpension. Pensionsantalerna ansvarar gemensamt för den del av rehabiliteringspenningen som överstiger denna nivå.

I fråga om rehabiliteringsstödet har pensionsanstalterna samma ansvar som för de andra invalidpensioner. För rehabiliteringsförhöjningen ansvarar pensionsanstalterna gemensamt.

För kostnadsersättningarna i samband med rehabiliteringsstödet och rehabiliteringspenningen ansvarar den pensionsanstalt som sköter rehabiliteringen. Den ansvarar också för det behovsprövade rehabiliteringsunderstödet.

Den fonderade delen av rehabiliteringspenningen samt rehabiliteringsstödet och rehabiliteringspenningen som skall bekostas gemensamt har för det privata systemets del bestämts i grunderna för ansvarsfördelningen. Se cirkulär B 2/97, Beslut om ansvarsfördelningen och grunderna för den (endast på finska).

I det följande behandlas endast pensionsförsäkringsbolagens, pensionskassornas och pensionsstiftelsernas APL-kostnader.

22.1 Pensionsförsäkringsbolagen (APL)

Storarbetsgivare (med minst 1000 anställda) med full självrisk svarar för hälften av kostnaderna för rehabiliteringspenningens basbelopp. Med basbeloppet avses den del av rehabiliteringspenningen som motsvarar invalid-

pensionen. Kostnaderna för rehabiliteringsstödet påförs helt arbetsgivaren med självrisk, på samma sätt som kostnaderna för invalidpension. Exempel på kostnaderna för rehabiliteringspenning, rehabiliteringsstöd och invalidpension för en APL-storarbetsgivare finns i bifoga 12.

22.2

Pensionskassor och pensionsstiftelser

Den delen av rehabiliteringspenningen, rehabiliteringsstödet och rehabiliteringsförhöjningen som pensionsanstalten svarar för bestäms i pensionskassorna och pensionsstiftelserna på samma sätt som i arbetspensionsanstalterna.

I en pensionskassa och pensionsstiftelse bestäms arbetsgivarens självrisk i allmänhet på det sätt som framställs nedan, men i stadgarna och beräkningsgrunderna för enskilda pensionskassor eller gemensamma pensionsstiftelser av utjämningsmodell, kan ansvaret också bestämmas på annat sätt.

Arbetsgivarens ansvar i pensionskassan

Kostnaden för basbeloppet i rehabiliteringsstödet och rehabiliteringspenningen, som pensionsanstalten ansvarar för, påförs de arbetsgivare som hör till pensionskassan i proportion till arbetsgivarnas lönesummor.

Arbetsgivarens självrisk i pensionsstiftelsen

I en arbetsgivares pensionsstiftelse påförs ansvaret för rehabiliteringsstödet och rehabiliteringspenningens basbelopp, som en pensionsanstalt skall svara för, i sin helhet arbetsgivaren direkt.

Om flera arbetsgivare har en gemensam pensionsstiftelse, som använder en s.k. utjämningsmodell, påförs ansvaret för rehabiliteringsstödet och rehabiliteringspenningens basbelopp alla arbetsgivare som hör till stiftelsen i proportion till lönesummorna. I modellen med bara en arbetsgivare påförs kostnaderna däremot direkt den arbetsgivare, på basis av vars anställningsförhållande den återstående tiden har bestämts (om inte annat har bestämts i stadgarna).

Juridiska avdelningen

15.10.1997

EXEMPEL PÅ HANDLÄGGNINGSPROCEDUREN FÖR ETT REHABILITERINGSÄRENDE

ÄRENDET BLIR ANHÄNGIGT GENOM EN K-ANSÖKAN

Ett B-läkarutlåtande med uppgifter om arbetsförmågan skall bifogas ansökan om rehabilitering. Ibland händer det också att sökanden själv bifogar en egen rehabiliteringsplan till sin ansökan, men oftast finns det inte någon färdig plan.

REHABILITERINGSFÖRUTSÄTTNINGARNA KONTROLLERAS

Pensionsanstalten kontrollerar om sökandens rätt till återstående tid är ikraft. Dessutom försäkras den sig om att ansökan om rehabilitering inte är anhängig i någon annan instans (K-blanketten, punkt 11). Vid behov kontaktar man Folkpensionsanstaltens lokalbyrå.

För att bli beviljad rehabilitering enligt arbetspensionslagarna, skall sökanden också vara fast förankrad i förvärvslivet och redan ha tjänat in pensionskydd.

Pensionsanstaltens sakkunnigläkare undersöker, närmast på basis av B-läkarutlåtandet, om sökanden sannolikt löper risken att bli arbetsoförmögen om han inte får yrkesinriktad rehabilitering. Vid behov skaffar man tilläggsutredning av sökandens hälsotillstånd, t.ex. genom att hänvisa honom till en specialläkare.

När de formella och sakliga förutsättningarna för rehabilitering har undersökts, ges ett preliminärt rehabiliteringslöfte eller avslås ansökan.

UTREDNING AV REHABILITERINGSÄRENDET

Om det inte finns en färdig plan att utgå ifrån, utreds i allmänhet först, i samråd med sökanden och arbetsgivaren, om det finns möjligheter att ändra arbetet eller arbetsförhållandena, så att sökanden trots sin sjukdom kan klara av sitt arbete. Det kan då bli aktuellt med arbetsprövning på deltid i det tidigare arbetet eller i ett nytt arbete hos den tidigare arbetsgivaren. Om arbetet då kräver nya färdigheter, kan pensionsanstalten bekosta den nödvändiga kursen eller utbildningen såsom rehabiliteringsåtgärd.

Om åtgärderna på arbetsplatsen inte räcker till för att hjälpa sökanden, utreds på vilket sätt han skall kunna fortsätta i förvärvslivet. Man kan då be sökanden vända sig t.ex. till Arbetskraftsbyråns specialrådgivare eller yrkesvalsledare. Om man på det sättet lyckas finna en lämplig kurs eller utbildning, som tar emot rehabiliteringsklienten, kan pensionsanstalten bekosta utbildningen.

Om rehabiliteringsärendet inte är färdigt utrett med dessa åtgärder, kan sökanden skickas till en rehabiliteringsundersökning.

Juridiska avdelningen

15.10.1997

I Finland finns det inrättningar med olika ägarbaser och för olika syften som gör rehabiliteringsundersökningar (i slutet av bilagan finns en förteckning över inrättningar). De undersökningar som utförs där varierar både vad gäller omfattning och pris. Pensionsanstalten prövar i varje enskilt fall till vilken inrättning sökanden skall hänvisas till.

Om en färdig rehabiliteringsplan har bifogats K-ansökan, granskar man om den är nödvändig och genomförbar.

Den som gör upp rehabiliteringsplanen och behöver stöd i samband med genomförandet och uppföljningen av rehabiliteringen kan alltid vända sig till Försäkringsbranschens rehabiliteringscentral (FRC, adress: Silvervägen 2, 00440 HELSINGFORS, tfn (09) 680 4070).

REHABILITERINGSLÖFTE

Om arbetspensionsanstalten anser att det är motiverat att bevilja yrkesinriktad rehabilitering, kan anstalten redan innan en detaljerad rehabiliteringsplan görs upp avge ett generellt rehabiliteringslöfte. Efter det att en rehabiliteringsplan har gjorts upp ges ett riktat eller individualiserat rehabiliteringslöfte.

Rehabiliteringslöftet sänds alltid till Folkpensionsanstaltens dataavdelning till kännedom.

När rehabiliteringsklienten har fått löftet om rehabilitering, förväntar man sig att klienten själv är aktiv, t.ex. att han söker in till en lämplig kurs eller läroanstalt i enlighet med rehabiliteringsplanen.

UTBETALNING AV REHABILITERINGSPENNING

Rehabiliteringspenning kan betalas till rehabiliteringsklienten under den tid arbetsprövningen eller undersökningarna för rehabiliteringsplanen pågår. Dessutom kan klienten få ersättningar för vissa utgifter enligt Arbetspensionsanstaltens Förbunds föreskrifter (t.ex. resekostnader). Arbetspensionsanstalten betalar också utgifterna för en eventuell rehabiliteringsundersökning.

Om rehabiliteringsklienten blir antagen till en kurs eller läroanstalt, kan pensionsanstalten börja betala ut rehabiliteringspenning för väntetiden, i det fall att klienten inte arbetar eller får någon annan förmån, t.ex. arbetslöshetsdagpenning.

Rehabiliteringspenningperioderna anmäls till pensionsfallsregistret och därifrån förmedlas de till Folkpensionsanstalten.

Juridiska avdelningen

15.10.1997

UPPFÖLJNINGEN AV REHABILITERINGEN

När rehabiliteringsprogrammet börjar brukar rehabiliteringsklienten och rehabiliteringshandläggaren komma överens om hur de skall hålla kontakt med varandra under rehabiliteringstiden.

En del av rehabiliteringsklienterna genomför rehabiliteringsprogrammet självständigt. De sänder räkningarna, intygen och meddelar när studierna börjar till pensionsanstalten. Pensionsanstaltens rehabiliteringshandläggare kan på basis av dem följa upp hur långt klienten har kommit i programmet. En del klienter åter behöver mera kontakt med handläggaren och stöd för att kunna genomföra programmet.

Det kan hända att rehabiliteringsplanen måste ses över mitt under rehabiliteringen. Klientens hälsotillstånd och andra omständigheter kan förändras. Det kan också visa sig att rehabiliteringsplanen är för krävande. Då försöker man tillsammans med klienten finna lösningar som kan leda till det önskade resultatet. Det kan t.ex. vara nödvändigt att ändra rehabiliteringsplanens tidtabell eller innehåll. Ibland måste man fundera ut en helt ny plan.

EFTER REHABILITERINGEN

Om rehabiliteringsklienten med stöd av arbetspensionssystemet har fått utbildning för ett nytt yrke, hindrar varken sjukdom eller hot om arbetsförmåga honom mera att klara sig i ett arbete som motsvarar hans nya yrkeskompetens. Men när klienten söker sig ett arbete efter slutförd utbildning kan sjukdomen var till men för honom. I sådana situationer kan arbetspensionsanstalten stöda återgången till arbetslivet genom att bevilja rehabiliteringspenning, t.ex. under en tid av arbetsprövning.

Behovsprövat rehabiliteringsunderstöd kan också komma i fråga. I vissa fall kan förmånen leda till ett missförhållande, eftersom den hindrar klienten att få t.ex. arbetslöshetsdagpenning. Det behovsprövade rehabiliteringsunderstödet förlänger inte heller efterkarenstiden och tiden med understöd ger inte rätt till arbetspensionstillägg.

Juridiska avdelningen

15.10.1997

INRÄTTNINGAR FÖR REHABILITERINGSUNDERSÖKNINGAR**Sjukhusenheter för rehabiliteringsundersökningar:**

- Kuntoutustutkimusyksikkö
Enheten för rehabiliteringsundersökning
Länsipohjan keskussairaala

94100 KEMI
tfn (016) 243 620
- Kuntoutustutkimusyksikkö
Enheten för rehabiliteringsundersökning
Lapin keskussairaala

PB 41
96101 ROVANIEMI
tfn (016) 3281
- Kuntoutustutkimusyksikkö
Enheten för rehabiliteringsundersökning
Savonlinnan keskussairaala

57170 NYSLOTT
tfn (015) 5811
- Kuntoutustutkimusyksikkö
Enheten för rehabiliteringsundersökning
Pohjois-Karjalan keskussairaala

80210 JOENSUU
tfn (013) 1711
- Kuntoutustutkimusyksikkö
Enheten för rehabiliteringsundersökning
Mellersta Österbottens centralsjukhus

67200 KARLEBY
tfn (06) 8288 361
- Kuntoutustutkimusyksikkö
Enheten för rehabiliteringsundersökning
Kainuun keskussairaala

87140 KAJANA
tfn (06) 615 61

Juridiska avdelningen

15.10.1997

- Kuntoutustutkimusyksikkö
Enheten för rehabiliteringsundersökning
Keski-Suomen keskussairaala
40620 JYVÄSKYLÄ
tfn (014) 691 678

- Kuntoutustutkimusyksikkö
Enheten för rehabiliteringsundersökning
Kymenlaakson keskussairaala

48210 KOTKA
tfn (05) 205 111

- Kuntoutustutkimusyksikkö
Enheten för rehabiliteringsundersökning
Etelä-Karjalan keskussairaala

53130 VILLMANSTRAND
tfn (05) 5511

- Kuntoutustutkimusyksikkö
Enheten för rehabiliteringsundersökning
Mikkelin keskussairaala

Porrassalmenkatu 35-37
50100 S:t MICHELS
tfn (015) 3511

- Kuntoutustutkimusyksikkö
Enheten för rehabiliteringsundersökning
Päijät-Hämeen keskussairaala

Keskussairaalankatu 7
15850 LAHTIS
tfn (03) 819 11

- Kuntoutustutkimusyksikkö
Enheten för rehabiliteringsundersökning
Seinäjoen sairaala

60220 SEINÄJOKI
tfn (06) 4154 111

- Kuntoutustutkimusyksikkö
Enheten för medicinsk rehabilitering
Vasa centralsjukhus

65130 VASA
tfn (06) 3231 111

Juridiska avdelningen

15.10.1997

- Kuntoutustutkimusyksikkö
Enheten för rehabiliteringsundersökning
Satakunnan keskussairaala

28500 BJÖRNEBORG
tfn (02) 847 111
- Kuntoutustutkimusyksikkö
Enheten för rehabiliteringsundersökning
Oulun yliopistollinen keskussairaala

Kajaanintie 50
90220 ULEÅBORG
tfn (08) 315 2011
- Kuntoutustutkimusyksikkö
Enheten för rehabiliteringsundersökning
Tampereen yliopistollinen sairaala

Teiskontie 35
PB 2000
33521 TAMMERFORS
tfn (03) 247 5111
- Kuntoutustutkimusyksikkö
Enheten för rehabiliteringsundersökning
Kanta-Hämeen keskussairaala

13530 TAVASTEUS
tfn (03) 6291
- Rehabiliteringscentralen
Helsingfors universitetscentralsjukhus

Stockholmsgatan 8 F
00290 HELSINGFORS
tfn (09) 4711
- Rehabiliteringskliniken
Åbo universitetscentralsjukhus

Byggnad 14
Kinakvarngatan 11
20520 ÅBO
tfn (02) 611 611

Juridiska avdelningen

15.10.1997

- Kuntoutusklänikka
Rehabiliteringskliniken
Kuopion yliopistollinen sairaala

PB 1777
70211 KUOPIO
tfn (017) 173 311
- Anttolanhovin kuntoutus- ja tutkimuskeskus
Rehabiliterings-och forskningscentralen

52100 ANTTOLA
tfn (015) 768 11
- Haga Neurologiska Rehabiliteringscentral NEURO

Backåkersvägen 15
00320 HELSINGFORS
tfn (09) 588 5266
- Invalidiliiton Kuopion työklänikka
Invalidförbundets arbetsklänik i Kuopio

Puijonkatu 19 B, 4 vån.
70100 KUOPIO
tfn (017) 3645 155
- Invalidiliiton Lapin kuntoutuskeskus
Invalidförbundets Rehabiliteringscentral i Lappland

Porokatu 32
96400 ROVANIEMI
tfn (016) 3329 111
- Folkpensionsanstaltens central för rehabiliteringsforskning

Peltolavägen 3
20700 ÅBO
tfn (02) 264 6411
- Kiipulan työklänikka
Kiipula Arbetsklänik

Kiipulantie 507
14200 TURENGI
tfn (03) 68 521

Juridiska avdelningen

15.10.1997

- Kuntoutuskeskus Kaprakka
Rehabiliteringscentralen Kaprakka

33430 KÄSÄMÄ
tfn (013) 686 851
- Rehabilitering Orton

Tenalavägen 10
00280 HELSINGFORS
tfn (09) 47 481
- Arbetskliniken

Sörnäs strandväg 33 D
00580 HELSINGFORS
tfn (09) 739 288
- Stiftelsen för Rehabilitering/ Malmgårds rehabiliteringscentral

Bagarstugevägen 4
00410 HELSINGFORS
tfn (09) 53 041
- Hörselvårdsförbundet rf
Ilkkavägen 4
00400 HELSINGFORS
tfn (09) 58 031
- De Synskadades Centralförbund rf
Backasgatan 50
00550 HELSINGFORS
tfn (09) 396 041
- Merikosken kuntoutus- ja tutkimuskeskus
Merikoski rehabiliterings- och forskningscentral

Nahkatehtaankatu 3
90100 ULEÅBORG
tfn (08) 4392 111
- Arbetskliniken i Jakobstad

Jakobsgatan 37
68600 JAKOBSTAD
tfn (06) 723 7232

Juridiska avdelningen

15.10.1997

- Pääjät-Hämeen työlinikka
Pääjät-Häme arbetslinik

Kiveriönkatu 34
15200 LAHTIS
tfn (03) 550 730

- Satakunnan työlinikka
Satakunta arbetslinik

Satakunnankatu 33-35
28130 BJÖRNEBORG
tfn (02) 6301 420

- Suomen aivotutkimus- ja kuntoutuskeskus Neuron
Finska hjärnforsknings- och rehabiliteringscentralen Neuron

Kortejoki
771130 KUOPIO
tfn (017) 362 1116

- TK-keskus
Arbetslinikcentralen

Varikontie 4
40340 JYVÄSKYLÄ
tfn (014) 284 100

15.10.1997

CENTRALA INSTANSER FÖR REHABILITERING INOM ARBETSPENSIONSSYSTEMET

Instans	För vem?	Vad?	Vem Ni skall kontakta	Särskilt
Arbetspensionsanstalterna	De försäkrade arbetstagare och företagare, som har rätt till återstående tid och som är arbetsoförmögna eller riskerar att bli arbetsoförmögna	Yrkesinriktad (t.ex. arbetsprovning på arbetsplatsen och/eller omskolning för nytt yrke)	Arbetspensionsanstalterna där arbetsgivaren eller företagaren har tecknat försäkring för arbetstagarna	I regel över 25-åriga arbetstagare med fast förankring i förvärvslivet
Folkpensionsanstalten	De försäkrade med väsentligt nedsatt arbets- och förvärvsförmåga till följd av sjukdom eller skada	Medicinsk/yrkesinriktad (t.ex. rehabilitering i grupp ss. rehabilitering för upprätthållande av arbetsförmågan)	Folkpensionsanstaltens lokalbyrå på hemorten	Yrkesinriktad rehabilitering, om klienten inte är fast förankrad i förvärvslivet Dyra hjälpmedel för gravt handikappade
Hälsovården	kommuninvånare som behöver hälsovårdstjänster	Medicinsk (t.ex. terapier ss. tal- och psykoterapi, fysikalisk vård och neuro-psykologisk rehabilitering)	Hälsocentralen på hemorten	Rehabiliteringsklienten har på vissa villkor rätt till Folkpensionsanstaltens rehabiliteringspenning Allmänna hjälpmedel ss. rullstol och kryckor
Företagshälsovården	Arbetstagare som omfattas av företagshälsovården	Yrkesinriktad (t.ex. arbetsprovning på arbetsplatsen) Medicinsk (t.ex. rehabilitering i grupp)	Den egna arbetsplats-hälsovården	Ansluter till verksamhet för upp-rätthållande av arbetsförmågan Konstaterar i ett tidigt skede vilka som behöver rehabilitering inom arbetspensionssystemet

15.10.1997

CENTRALA INSTANSER FÖR REHABILITERING INOM ARBETSPENSIONSSYSTEMET

Instans	För vem?	Vad?	Vem NI skall kontakta	Särskilt
Olycksfalls- och trafikförsäkringen	Personer som skadats i en arbets- eller trafikolycka	Vid behov medicinsk och/eller yrkesinriktad (t.ex. rehabilitering inom öppenvård eller anstaltsvård, anpassningsträning, utbildning för ett lämpligt arbete eller yrke, också grundutbildning)	Det behöriga försäkringsbolaget eller FRC (Försäkringsbranschens Rehabiliteringscentral)	Primär i förhållande till annan rehabilitering, dvs. ansvarar alltid för dessa personers rehabilitering Hjälpmedel och anordningar till arbetsplatser för upprätthållande av arbetsförmågan
Arbetskraftsförvaltningen	Arbetslösa, de som hotas av arbetslöshet och de som byter yrke	Yrkesinriktad (t.ex. yrkesvalsledning, arbetskraftsutbildning och stödåtgärder för sysselsättning	Arbetskraftsbyrån	Huvudsakligt ansvar för rehabilitering av arbetslösa Specialtjänster för personer med bristfällig hälsa

Nr 610

Lag

om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten

Given i Helsingfors den 27 mars 1991

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Lagens syfte

I denna lag stadgas om ersättande och ordnande av rehabilitering för dem som är försäkrade enligt folkpensionslagen (347/56) och sjukförsäkringslagen (364/63).

Rehabilitering som avses i denna lag skall ersättas och ordnas, om den försäkrade inte får den rehabilitering han behöver enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/91), lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/91), lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48) eller lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/90).

2 §

Yrkesinriktad rehabilitering för handikappade

Folkpensionsanstalten skall för en försäkrad vars arbetsförmåga och förvärvsmöjligheter väsentligt har försvagats ordna yrkesutbildning eller yrkesträning som behövs för att bevara eller förbättra hans arbetsförmåga, om sådan inte har ordnats enligt 7 § sysselsättningslagen, lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/90) eller arbetspensionslagarna eller enligt stadgandena om specialundervisning.

Folkpensionsanstalten skall såsom yrkesinriktad rehabilitering ordna också sådana dyra och krävande hjälpmedel som behövs för att förbättra eller bevara en gravt handikappads arbetsförmåga och förvärvsmöjligheter.

Med yrkesinriktad rehabilitering avses i 1 mom. även sådant understöd eller räntefritt lån som för stödjande av en persons närings- eller yrkesutövning beviljas för anskaffning av arbetsredskap och arbetsmaskiner samt för grundande och omläggning av ett eget företag liksom även för grundutbildning som är nödvändig för yrkesutbildning.

Genom förordning stadgas vad som skall anses utgöra sådan yrkesinriktad rehabilitering som avses i denna paragraf.

3 §

Medicinsk rehabilitering för gravt handikappade

Folkpensionsanstalten skall för en gravt handikappad, som ges annan vård än offentlig anstaltsvård och som dessutom får

- 1) vårdbidrag enligt i 2 § 2 eller 3 mom. lagen om vårdbidrag för barn (444/69),
- 2) handikappbidrag enligt 2 § 1 mom. 1 eller 2 punkten lagen om handikappbidrag (124/88) eller

3) invaliditetspension och vårdbidrag enligt 30 a § 1 mom. 1 eller 2 punkten folkpensionslagen,

ordna sådana långvariga eller krävande, icke direkt till sjukvård anslutna rehabiliteringsperioder i form av anstaltsvård eller öppen vård, vilka behövs för att bevara eller förbättra hans arbets- eller funktionsförmåga.

Genom förordning kan stadgas närmare om innehållet i sådan rehabilitering som avses i 1 mom.

4 §

Annan yrkesinriktad och medicinsk rehabilitering

Folkpensionsanstalten kan dessutom ersätta och ordna annan yrkesinriktad eller medicinsk rehabilitering än sådan som avses i 2 och 3 §§. För detta ändamål skall årligen användas minst ett så stort belopp som svarar mot fyra procent av det belopp som influtit i försäkrades sjukförsäkringspremier. Riksdagen bestämmer årligen i samband med budgetbehandlingen om hur stort ett större belopp för ovan nämnda ändamål högst får vara. Beloppet kan användas också för forsknings- och utvecklingsverksamhet som avser rehabilitering och förebyggande av sjukdomar samt vid behov för utgifter för grundlig förbättring av rehabiliteringsanstalter som arbetar inom ramen för folkpensionsanstaltens samarbetsstiftelser och av andra anstalter som folkpensionsanstalten har understött, samt för stöd för dessa anstalters drift.

Folkpensionsanstalten skall årligen för användningen av de medel som avses i 1 mom. göra upp en plan för de tre följande kalenderåren, enligt vad som närmare stadgas genom förordning.

5 §

Ansökan och beslut

Ersättning för rehabilitering skall sökas hos folkpensionsanstaltens lokalbyrå.

Folkpensionsanstalten skall ge rehabiliteringsklienten ett skriftligt beslut på hans ansökan om rehabilitering.

Folkpensionsanstalten skall enligt vad som närmare stadgas genom förordning omedelbart underrätta statens studiestödscentral, som avses i lagen om studiestöd (28/72), och pensionsskyddscentralen om sådana beslut om

yrkesinriktad rehabilitering som avses i denna lag.

6 §

Skyldighet att reda ut rehabiliteringsmöjligheterna

Folkpensionsanstalten skall vid behov reda ut möjligheterna att rehabilitera en klient, dock senast när den försäkrade har fått dagpenning enligt sjukförsäkringslagen för 60 dagar.

7 §

Samarbete

Om en försäkrad behöver sådan rehabilitering som inte enligt vad som stadgas ankommer på folkpensionsanstalten eller som inte på ett ändamålsenligt sätt kan ordnas av denna, skall folkpensionsanstalten vid behov hänvisa den försäkrade till rehabilitering eller någon annan service.

Dessutom skall lagen om rehabiliteringssamarbete (604/91) iakttas.

8 §

Ändringssökande

Den som är missnöjd med ett beslut som folkpensionsanstalten har meddelat med stöd av 2 eller 3 § får överklaga beslutet hos prövningsnämnden genom skriftliga besvär. Besvären skall tillställas folkpensionsanstaltens lokalbyrå eller prövningsnämnden senast den trettionde dagen efter att den försäkrade fick del av pensionsanstaltens beslut.

Den som är missnöjd med prövningsnämndens beslut får söka ändring i det hos försäkringsdomstolen till den del beslutet gäller folkpensionsanstaltens skyldighet att ordna rehabilitering med stöd av 2 eller 3 § eller den försäkrades rätt till förmåner enligt någon av dem. Ändring söks hos försäkringsdomstolen enligt 1 mom. och inom den där stadgade tiden.

Ett beslut av folkpensionsanstalten eller prövningsnämnden skall oberoende av om ändring söks iakttas till dess ärendet har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft.

Har ett enligt 2 eller 3 § meddelat beslut som vunnit laga kraft grundat sig på oriktig eller bristande utredning eller är det uppenbart lagstridigt, kan försäkringsdomstolen på ansökan

av den försäkrade eller på framställning av folkpensionsanstalten och efter att ha hört den försäkrade undanröja beslutet och bestämma att saken skall behandlas på nytt. Efter en sådan framställning kan folkpensionsanstalten, till dess ärendet har avgjorts på nytt, temporärt avbryta utbetalningen av en förmån som avses i denna lag eller betala den till det belopp som anges i framställningen.

Är det fråga om att bevilja en tidigare förvägrad förmån eller om att öka en beviljad förmån, kan folkpensionsanstalten utan hinder av sitt tidigare beslut behandla ärendet på nytt.

Om prövningsnämnden gäller vad som stadgas i sjukförsäkringslagen.

9 §

Folkpensionsanstaltens rätt att få och lämna uppgifter

Statens, kommunernas och andra offentlig-rättsliga samfunds myndigheter, försäkrings- och pensionsanstalterna, pensionsstiftelserna, arbetslöshetskassorna, arbetsplatskassorna, sjukhus och andra sjukvårdsinrättningar samt arbetsgivarna är skyldiga att på begäran avgiftsfritt ge folkpensionsanstalten och de besvärmyndigheter som avses i denna lag alla uppgifter som de innehar och som inverkar på avgörandet av ärenden som de behandlar.

Vad som stadgas i 1 mom. gäller också läkare. En läkare har dock rätt att för de uppgifter och utlåtanden som han ger uppbära arvoden enligt en taxa som folkpensionsanstalten fastställer.

Läroanstalter, rehabiliteringsanstalter och andra som tillhandahåller rehabilitering är skyldiga att ge folkpensionsanstalten de uppgifter som behövs för skötseln av dess åligganden enligt denna lag, och de har rätt att av folkpensionsanstalten få uppgifter om förmåner som avses i denna lag till den del de behövs för fastställande eller utbetalning av en förmån som en rehabiliteringsklient har rätt till enligt någon annan lagstiftning.

10 §

Tystnadsplikt

De som deltar i verkställigheten av denna lag får inte utan tillstånd röja en enskild persons eller familjs hemlighet eller uppgifter om ett företags ekonomiska situation som de på grund av sin ställning eller sitt uppdrag har fått

kännedom om. Tystnadsplikten kvarstår efter anställningsförhållandets eller uppgiftens slut.

Vad som stadgas i 1 mom. hindrar inte att en sak yppas för den som på tjänstens vägnar har rätt att få kännedom om den.

Den som bryter mot tystnadsplikten enligt 1 mom. skall, om inte strängare straff stadgas i någon annan lag, för *brott mot tystnadsplikt enligt lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Allmän åklagare får inte väcka åtal för brott mot den tystnadsplikt som avses i 1 mom., om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

11 §

Ersättning enligt denna lag för rehabilitering eller understöd enligt 2 § 3 mom. får inte mätas ut.

12 §

Finansiering

Kostnader som följer av denna lag betalas av folkpensionsanstaltens medel.

13 §

Avtal om social trygghet

Genom förordning kan stadgas sådana undantag från denna lag som följer av ömsesidiga avtal med andra stater.

14 §

Organisering av verksamheten

Om inte något annat följer av denna lag, skall i tillämpliga delar dessutom iakttas 35—37, 40, 44—46, 59, 63, 75, 81—83, 84—89 och 92 §§ folkpensionslagen.

15 §

Närmare stadganden

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag samt om vad som i 2 och 3 §§ avses med gravt handikapp utfärdas genom förordning.

16 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1991.

Utan hinder av 4 § skall 1991 och 1992 minst två procent av det belopp som inflyter i form av försäkrades sjukförsäkringspremier användas för verksamhet som avses i 4 §.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

De av folkpensionsanstalten finansierade byggnadsprojekten för stiftelserna Kiipuläsäätiö, Kuntoutumis- ja liikuntasäätiö Peurunka, Kuntoututumissairaalasäätiö Kankaanpää och Reumasäätiö får slutföras med medel som avses i 4 §.

Helsingfors den 27 mars 1991

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Social- och hälsovårdsminister *Mauri Miettinen*

Nr 1161

Förordning

om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten

Given i Helsingfors den 23 augusti 1991

På föredragning av social- och hälsovårdsministern stadgas med stöd av lagen den 27 mars 1991 om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten (610/91):

1 §

Yrkesinriktad rehabilitering för handikappade

Yrkesinriktad rehabilitering för handikappade enligt 2 § lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten (610/91) är

- 1) undersökningar för att utreda rehabiliteringsbehovet och rehabiliteringsmöjligheterna,
- 2) arbets- och utbildningsförsök,
- 3) träning som syftar till att bevara och förbättra arbetsförmågan och vars mål är att göra det möjligt för rehabiliteringsklienten att fortsätta sitt arbete, om de åtgärder som har vidtagits på arbetsplatsen eller inom företagshälsovården inte är tillräckliga,
- 4) arbetsträning på en arbetsklirik eller någon annan motsvarande anstalt eller arbetsträning som av särskilda skäl ges som individuell service,
- 5) grundutbildning, vidareutbildning eller omskolning för ett yrke eller arbete som med tanke på det handikapp som sjukdomen, skadan eller lytet medför är lämpligt samt den allmänbildande utbildning och träning som är nödvändig för sådan utbildning,
- 6) övriga åtgärder som kan jämföras med dem som uppräknas i 1—5 punkten och som är nödvändiga med tanke på studier och arbete samt

- 7) beviljande av behövtigt och skäligt understöd samt räntefritt lån till rehabiliteringsklienten för att trygga hans sysselsättning i ett lämpligt yrke eller arbete som ger skälig utkomst, varvid understöd och lån för anskaffning av arbetsredskap och arbetsmaskiner endast beviljas om anordningarna tas i rehabiliteringsklientens personliga bruk och om de med tanke på hans handikapp är till väsentlig nytta för att han skall klara arbetet.

2 §

Hjälpmedel för gravt handikappade

Sådana dyra och krävande hjälpmedel vid ordnandet och ersättandet av yrkesinriktad rehabilitering för gravt handikappade som avses i 2 § 2 mom. lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten är hjälpmedel som måste anskaffas individuellt på grund av de olägenheter sjukdomen, skadan eller lytet medför och som kräver en särskild teknisk nivå.

Till ordnandet och ersättandet hör att definiera behovet av hjälpmedel som den gravt handikappade behöver för att klara sitt arbete eller sin yrkesutbildning eller som är nödvändiga för utförandet av arbetet, att testa dessa hjälpmedel och ge dem till rehabiliteringsklien-

ten eller ställa dem till hans disposition samt att träna honom att använda hjälpmedlen, kontrollera användningen och ordna service av hjälpmedlen.

Ovan angivna hjälpmedel är också sådana dyra och krävande hjälpmedel för en gravt handikappad studerande i gymnasiet eller grundskolans högstadium som är nödvändiga för studierna, då behovet av dessa hjälpmedel baserar sig på en sådan plan för hur studerandens yrkesutbildning skall genomföras som har godkänts i enlighet med hans rehabiliteringsplan.

Vid tillämpningen av det lagrum som nämns i 1 mom. avses med gravt handikappad en person som på grund av de olägenheter som hans sjukdom, skada eller lyte medför inte klarar studier eller arbete utan de nämnda hjälpmedlen eller för vilken det annars skulle medföra oskäliga svårigheter eller ansträngningar att klara sig.

3 §

Medicinsk rehabilitering för gravt handikappade

I 3 § 1 mom. lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten avses med gravt handikappad en person, för vilken de allmänna medicinska och funktionella olägenheter som beror på sjukdomen, skadan eller lytet är så stora att de medför betydande svårigheter eller ansträngningar för honom att klara sig i hemmet, skolan, arbetslivet och andra livssituationer utanför offentlig anstaltsvård, och som kan klara sig med stöd av de rehabiliteringsåtgärder som avses i denna paragraf. Rehabilitering ordnas inte av folkpensionsanstalten, om den gravt handikappade vårdas på en anstalt som avses i 42 a § folkpensionslagen eller inom en sådan anstalts verksamhetsenhet.

Medicinsk rehabilitering för en gravt handikappad skall basera sig på en skriftlig rehabiliteringsplan som har uppgjorts med rehabiliteringsklienten för minst ett och högst tre år vid den enhet som svarar för vården av honom.

Långvariga rehabiliteringsperioder enligt 3 § 1 mom. lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten är

1) rehabiliteringsperioder som pågår utan avbrott mer än aderton vardagar på anstalter och

2) inom den öppna vården andra individuella rehabiliteringsperioder än de som genomförs

som anpassningsträning, om de ges hela den tid som nämns i rehabiliteringsplanen, dock minst ett och högst tre år.

Krävande rehabiliteringsperioder enligt det i 3 mom. nämnda lagrummet är individuellt planerade anpassningstränings- och rehabiliteringsperioder, som utgör intensifierade helheter bestående av flera än en verksamhetsform, förutsätter speciell sakkunskap och speciellt kunnande och ordnas i form av perioder av öppen vård eller anstaltsvård.

4 §

Skyldighet för rehabiliteringsklienten att lämna uppgifter

Rehabiliteringsklienten skall för folkpensionsanstalten reda ut de omständigheter som inverkar på avgörandet av hans rehabiliteringsansökan, rehabiliteringens innehåll och beloppet av förmånen samt meddela om rehabiliteringen avbryts och lämna andra uppgifter som behövs för utbetalningen av förmånen.

5 §

Undertecknande av folkpensionsanstaltens beslut

Beslut som avses i 5 § 2 mom. lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten skall undertecknas. Underskriften kan anbringas maskinellt, om beslutet har tillkommit vid maskinell databehandling eller genom tryckning.

6 §

Folkpensionsanstaltens meddelanden om sina beslut

Folkpensionsanstalten skall om sina beslut om yrkesinriktad rehabilitering vilka avses i 5 § 3 mom. lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten underrätta pensions-skyddscentralen och statens studiestödscentral före den 4 i varje månad i fråga om föregående månads beslut, om inte folkpensionsanstalten och den som tar emot uppgifterna har kommit överens om något annat.

Meddelandet kan ske med hjälp av elektronisk linjeöverföring eller i annan maskinspråklig form.

7 §

Ordnanande av verksamheten

Folkpensionsanstalten kan ordna rehabilite-

ring som avses i denna förordning antingen genom att själv producera rehabiliteringstjänsterna eller genom att skaffa dem hos andra serviceproducenter.

Rehabiliteringsklienten eller producenten av den anskaffade rehabiliteringstjänsten ersätts för de behövliga och skäligena kostnaderna för rehabiliteringen. Rehabiliteringstjänsterna ersätts dock inte, om serviceproducenten får statsbidrag eller statsandel för denna verksamhet. Klienten ersätts för de behövliga och skäligena resekostnader som rehabiliteringen medför.

8 §

Annan yrkesinriktad och medicinsk rehabilitering

Den plan för användningen av medlen som avses i 4 § 2 mom. lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten och som gäller de tre följande kalenderåren skall tillställas social- och hälsovårdsministeriet före den 15 mars varje år.

Helsingfors den 23 augusti 1991

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Av planen skall framgå vilken annan yrkesinriktad eller medicinsk rehabilitering än den som avses i 2 och 3 §§ lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten som ersätts och ordnas av folkpensionsanstalten samt hur beloppet skall användas för förebyggande av sjukdomar, för forskning och utvecklingsverksamhet som gäller rehabilitering och förebyggande av sjukdomar samt för utgifter för ombyggnad av rehabiliteringsanstalter, som arbetar inom ramen för folkpensionsanstaltens samarbetsstiftelser, och andra anstalter som folkpensionsanstalten har understött och för driftssföd till dessa anstalter.

9 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 1991.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Social- och hälsovårdsminister *Eeva Kuuskoski*

Nr 611

L a g
om rehabiliteringspenning

Given i Helsingfors den 27 mars 1991

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag stadgas om utkomstskydd för rehabiliteringsklienter.

2 §

Förmåner

Den som är bosatt i Finland har under de förutsättningar som stadgas nedan rätt till rehabiliteringspenning för den tid han på grund av rehabilitering är förhindrad att arbeta för egen eller annans räkning.

Vem som är bosatt i Finland framgår av sjukförsäkringslagen (364/63).

Såsom arbete för egen räkning enligt 1 mom. betraktas arbete som rehabiliteringsklienten utför inom sin egen eller en familjemedlems affärsrörelse, inom sitt eget eller en familjemedlems företag, yrke, jord- och skogsbruk, eget eller annans hushåll, självständigt veten-

skapligt eller konstnärligt arbete samt läroanstalts- eller yrkeskursstudier som motsvarar huvudsyssla och som inte tillhandahålls som rehabilitering.

För tiden efter rehabilitering kan betalas rehabiliteringsunderstöd enligt prövning.

3 §

Myndigheter

Verkställigheten av denna lag styrs och utvecklas av social- och hälsovårdsministeriet. Förmånerna beviljas och betalas av folkpensionsanstalten.

2 kap.

Rätt till rehabiliteringspenning

4 §

Syftet med rehabiliteringen

Rehabilitering som berättigar till rehabiliteringspenning skall syfta till att hålla kvar rehabiliteringsklienten i arbetslivet, eller att

göra det möjligt för honom att återvända till eller placera sig i arbetslivet.

5 §

Grunderna för beviljande av rehabilitering

En förutsättning för att rehabiliteringspenning skall betalas är att rehabiliteringen är nödvändig enligt 4 § och att den ges med stöd av något av följande stadganden:

- 1) 14 § 3 mom. folkhälsolagen,
- 2) 1 § lagen om specialiserad sjukvård,
- 3) lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten (610/91),
- 4) 2 och 3 §§ lagen om företagshälsövård eller
- 5) i fråga om anpassningsträning 8 § 1 mom. lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/87) och i fråga om familjerehabilitering barnskyddslagen (683/83), lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/77) och lagen om missbrukarvård (41/86).

Rehabiliteringspenning kan betalas också om rehabiliteringen till sitt innehåll motsvarar sådan verksamhet som avses i 1 mom. och har ordinerats av en läkare inom företagshälsovården eller av någon annan specialist som är insatt i arbetsplatsens förhållanden, och om rehabiliteringsklienten för sina kostnader får ersättning enligt sjukförsäkringslagen.

Rehabiliteringspenning kan betalas också för tiden för anpassningsträning som finansieras av Penningautomatföreningen och som motsvarar anpassningsträning som avses i 1 mom. 5 punkten.

Rehabiliteringspenning kan enligt vad som stadgas närmare genom förordning betalas också för tiden för rehabilitering som avses i lagen om missbrukarvård.

Med rehabiliteringsklient avses också en anhörig som deltar i anpassningsträning och familjerehabilitering enligt denna paragraf.

6 §

Rehabilitering utomlands

Rehabiliteringspenning kan betalas också för rehabilitering som ges utomlands, om rehabiliteringen inte kan tillhandahållas i Finland eller om det annars finns synnerligen vägande skäl för att rehabiliteringen ges utomlands och det är fråga om rehabiliteringsverksamhet som baserar sig på något av de stadganden som nämns i 5 § 1 mom.

7 §

Hinder för betalning av rehabiliteringspenning

Rätt till rehabiliteringspenning har inte den som

- 1) inte har fyllt 16 år,
- 2) har fyllt 65 år, från ingången av följande kalendermånad,
- 3) får förtida ålderspension enligt folkpensionslagen (347/56), eller
- 4) får förtida ålderspension eller ålderspension före fyllda 65 år med stöd av de lagar, det pensionsreglemente eller de pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Rehabiliteringspenning betalas inte för den tid under vilken rehabiliteringsklienten har rätt till full ersättning för inkomstbortfall med stöd av lagarna om obligatorisk olycksfalls- eller trafikförsäkring, lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48) eller lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/90). Rehabiliteringspenning kan likväl betalas, om ersättning som avses i detta moment fördröjs av någon orsak som inte beror på rehabiliteringsklienten. Klientens rätt till ersättning övergår då på folkpensionsanstalten till den del ersättningen motsvarar den utbetalda rehabiliteringspenningen.

Rehabiliteringspenning betalas för allmänbildande grundutbildning endast om avsaknaden av grundutbildning utgör ett hinder för yrkesinriktad omskolning eller vidareutbildning.

3 kap.

Tiden för vilken rehabiliteringspenning betalas samt dess belopp och förhållande till andra förmåner

8 §

Betalningstid

Rehabiliteringspenning betalas för varje vardag som klienten har deltagit i rehabilitering, dvs. för högst sex dagar i veckan.

Rehabiliteringspenning kan betalas också för tiden från rehabiliteringsbeslutet till rehabiliteringens början samt för tiden mellan rehabiliteringsperioder. Rehabiliteringspenning betalas likväl i dessa fall för högst tre månader per kalenderår, med beaktande av vardera beräkningsgrunden särskilt.

9 §

Självrisktid

Rehabiliteringspenning betalas inte för en självrisktid som omfattar den dag rehabiliteringen begynner och de sju följande vardagarna.

Om en rehabiliteringsklient på grund av arten av sitt arbete, i det fall att han inte deltagit i rehabilitering, normalt skulle ha varit tvungen att arbeta på en söndag, en helgdag, självständighetsdagen eller första maj, skall denna dag jämställas med en vardag när självrisktiden räknas ut.

10 §

Ny rehabiliteringsperiod

Om rehabiliteringen återupptas inom 30 dagar efter den dag för vilken rehabiliteringspenning senast betalades, skall rehabiliteringspenning betalas från och med dagen efter den då den nya rehabiliteringsperioden började.

11 §

Betalning utan självrisktid

Självrisktid iakttas inte, om rehabiliteringsklienten omedelbart innan rehabiliteringen började fick dagpenning enligt sjukförsäkringslagen eller arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

12 §

Genom förordning stadgade undantag från självrisktiden

Genom förordning stadgas om betalning av rehabiliteringspenning från och med dagen efter den då rehabiliteringen började, när detta är nödvändigt för att rehabiliteringen skall lyckas.

Genom förordning stadgas under vilka förutsättningar en rehabilitering i perioder skall anses utgöra en och samma rehabilitering.

13 §

Övergång från pension

Rehabiliteringspenning betalas sedan 30 dagar har förflutit från den dag då rehabiliteringen inleddes, om rehabiliteringsklienten omedelbart före rehabiliteringens början fick full invalidpension, individuell förtidspension

eller arbetslöshetspension med stöd av de lagar, det pensionsreglemente eller de pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller motsvarande pension enligt folkpensionslagen.

14 §

Rehabiliteringspenningens belopp

Rehabiliteringspenningen är lika stor som den dagpenning enligt sjukförsäkringslagen som rehabiliteringsklienten hade varit berättigad till om han hade blivit arbetsoförmögen när rehabiliteringen började.

Om de arbetsinkomster som ligger till grund för rehabiliteringspenningen till följd av sjukdom, arbetslöshet eller någon annan motsvarande särskild orsak har varit väsentligt mindre än de annars skulle ha varit, skall rehabiliteringspenningen på ansökan fastställas på basis av arbetsinkomsterna under skatteåret före det senast fastställda skatteåret. Beloppen av de arbetsinkomster som avses i detta moment skall justeras i relation till hur mycket det i 9 § lagen om pension för arbetstagare nämnda löneindextal som har fastställts för rehabiliteringspenningens begynnelseår avviker från det för det nästföregående kalenderåret fastställda löneindextalet.

15 §

Rehabiliteringspenningens minimibelopp för den som fått arbetslöshetsdagpenning

Om en rehabiliteringsklient omedelbart innan rehabiliteringspenningen började löpa fick arbetslöshetsdagpenning, skall i rehabiliteringspenning när rehabiliteringen börjar betalas minst det belopp som avses i 18 a § sjukförsäkringslagen, ökat med 10 procent.

16 §

Rehabiliteringspenning för pensionstagare

Om rehabiliteringsklienten får

1) full invalidpension, individuell förtidspension eller arbetslöshetspension med stöd av de lagar, det pensionsreglemente eller de pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller motsvarande pension enligt folkpensionslagen, dock inte invaliditetspension enligt 22 § 2 mom. folkpensionslagen, eller

2) generationsväxlingspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69) eller enligt lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/90),

utgör rehabiliteringspenningen per dag en tjugofemtedel av en tiondedel av summan av de ovan nämnda månatliga pensionerna.

Av beloppet av den folkpension som avses i 1 mom. beaktas basdelen, tilläggsdelen och barntillägget.

17 §

Rehabiliteringspenningens minimibelopp i samband med yrkesutbildning

Rehabiliteringspenningen för den som genomgår yrkesutbildning och bor i eget hushåll eller är försörjningspliktig, utgör utan hinder av 14 och 15 §§ minst 86 procent av den fulla grunddagpenning som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84), ökad med 10 procent.

Rehabiliteringspenningens minimibelopp för den som genomgår yrkesutbildning och bor i eget hushåll eller är försörjningspliktig, skall på ansökan utan hinder av 14—16 §§ samt denna paragrafs 1 mom. fastställas som en procentandel av summan av den i folkpensionslagen nämnda basdelen och den fulla tilläggsdelen för en ensamstående person, enligt vad som närmare stadgas genom förordning och i tillämpliga delar med beaktande av de allmänna grunder för utkomststöd som har fastställts med stöd av 32 § socialvårdslagen (710/82).

18 §

Samordning

Får rehabiliteringsklienten ersättning för inkomstbortfall med stöd av någon annan lag, skall rehabiliteringspenning som inte utges enligt 16 § eller 17 § 2 mom. betalas för samma tid endast till den del den överstiger den andra förmånen.

Om en rehabiliteringsklient retroaktivt beviljas ersättning för inkomstbortfall med stöd av någon annan lag, skall den ersättning som motsvarar rehabiliteringspenningen för samma tid betalas till folkpensionsanstalten, varvid dock skall beaktas 39 § 7 mom. folkpensionslagen och 4 d § 6 mom. lagen om pension för arbetstagare.

19 §

Betalning utan samordning

Samordning sker inte, om rehabiliteringsklienten får

1) deltidspension eller delpension med stöd av de lagar, det pensionsreglemente eller de pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare,

2) annan än full ersättning för inkomstbortfall med stöd av lagarna om obligatorisk olycksfallsförsäkring eller trafikförsäkring, med stöd av lagen om skada, ådragen i militärtjänst eller lagen om olycksfall i militärtjänst,

3) invaliditetspension enligt 22 § 2 mom. folkpensionslagen eller

4) föräldrapenning enligt 22 § 2 mom. sjukförsäkringslagen.

20 §

Justering av rehabiliteringspenningens belopp

Rehabiliteringspenning under tiden för yrkesutbildning skall fastställas på nytt, om det sker en sådan förändring i rehabiliteringsklientens förhållanden som inverkar på grunderna för fastställande av rehabiliteringspenningen och som förutsätter en väsentlig ändring av dess belopp.

Genom förordning utfärdas närmare stadganden om fastställande av rehabiliteringspenningen på nytt, om de väsentliga förändringar i förhållandena och rehabiliteringspenningens belopp som därvid skall beaktas samt om mottagarens skyldighet att anmäla förändringar i sina förhållanden.

21 §

Betalning till arbetsgivaren

Har arbetsgivaren betalt lön eller motsvarande ersättning till en rehabiliteringsklient för den tid för vilken klienten har rätt till rehabiliteringspenning, skall denna betalas till arbetsgivaren. Då skall i tillämpliga delar iakttas vad 28 § sjukförsäkringslagen stadgar om betalning av dagpenning och moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning till arbetsgivaren. Om rehabiliteringspenningen överstiger det nämnda löne- eller ersättningsbeloppet, skall den överskjutande delen betalas till rehabiliteringsklienten.

22 §

Avbrott i rehabiliteringen

Om rehabiliteringen tillfälligt avbryts på grund av att rehabiliteringsklienten blir arbetsoförmögen eller av någon annan orsak som inte beror av honom, skall rehabiliteringspenning utan hinder av avbrottet betalas för högst 25 vardagar i en följd. Av särskilda skäl får den betalas för mer än 25 vardagar, dock inte för längre tid än tre månader.

23 §

Indragning av rehabiliteringspenning

Om rehabiliteringen avbryts eller upphör av andra skäl än de som nämns i 22 § eller om förutsättningarna för betalning av rehabiliteringspenning inte längre föreligger, skall rehabiliteringspenningen dras in.

Finns det grundad anledning att anta att rehabiliteringspenningen borde dras in eller minskas, får betalningen av rehabiliteringspenningen eller en del av den avbrytas tills ärendet har avgjorts genom ett slutligt beslut.

24 §

Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning

Till en rehabiliteringsklient som fått rehabiliteringspenning för tiden efter rehabiliteringen kan betalas rehabiliteringsunderstöd enligt prövning, om detta är synnerligen behövt med tanke på sysselsättandet av klienten. Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning betalas dock inte för den tid för vilken klienten är berättigad till arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning motsvarar till beloppet högst mottagarens för sex månader uträknade rehabiliteringspenning. Understödet fastställs som en engångsbetalning och betalas i en eller flera poster.

4 kap.

Ansökan, beslut, betalning och ändringssökande

25 §

Ansökan om förmåner

Rehabiliteringspenning och rehabiliteringsunderstöd enligt prövning skall sökas hos folkpensionsanstaltens lokalbyrå. I samband med

ansökan om rehabiliteringspenning skall rehabiliteringsbeslutet visas upp.

Av rehabiliteringsbeslutet skall framgå en plan för genomförandet av rehabiliteringen, vem som har givit beslutet, syftet med rehabiliteringen samt en kostnadskalkyl och en tidtabell. Sökanden kan också lägga fram annan tillräcklig utredning.

Rehabiliteringspenning betalas inte utan särskilda skäl för längre tid än 12 månader före ansökan.

26 §

Beslut

I ärenden som gäller rehabiliteringspenning och rehabiliteringsunderstöd enligt prövning skall ges ett skriftligt beslut. Beslutet skall också delges den som har meddelat rehabiliteringsbeslutet.

Statens studiestödscentral, om vilken stadgas i lagen om studiestöd (28/72), och pensionskyddscentralen skall omedelbart enligt vad som närmare stadgas genom förordning underättas om beslut som gäller yrkesinriktad rehabilitering och om rehabiliteringspenning som därvid beviljas.

27 §

Betalning

Rehabiliteringspenning betalas efter rehabiliteringsperioden. Rehabiliteringspenningen för tiden för yrkesutbildning betalas månatligen i förskott. Närmare föreskrifter om betalningsförfarandet samt om de utredningar som behövs meddelas av folkpensionsanstalten.

Understiger den månatliga rehabiliteringspenningen det enligt 17 § 1 mom. beräknade dagliga minimibeloppet, utbetalas ingen rehabiliteringspenning.

28 §

Ändringssökande

Den som är missnöjd med ett beslut som folkpensionsanstalten har meddelat med stöd av denna lag får söka ändring hos prövningsnämnden genom skriftliga besvär. Besvaren skall tillställas folkpensionsanstaltens lokalbyrå eller prövningsnämnden senast den trettionde dagen efter den då ändringssökanden fick del av beslutet.

Den som är missnöjd med prövningsnämndens beslut får söka ändring hos försäkringsdomstolen så som 1 mom. stadgar och inom där nämnd tid efter delfäendet.

Ett beslut av folkpensionsanstalten eller prövningsnämnden skall oberoende av besvär iakttas tills ärendet har avgjorts genom ett beslut som har vunnit laga kraft.

Har ett beslut enligt denna lag som vunnit laga kraft grundat sig på oriktig eller bristande utredning eller är det uppenbart lagstridigt, kan försäkringsdomstolen på ansökan av klienten eller på framställning av folkpensionsanstalten och efter att ha hört klienten undanröja beslutet och bestämma att saken skall behandlas på nytt. Efter en sådan framställning kan folkpensionsanstalten, till dess ärendet har avgjorts på nytt, temporärt avbryta utbetalningen av en förmån som avses i denna lag eller betala den till det belopp som anges i framställningen.

Är det fråga om beviljande av en förmån som har förvägrats eller om ökning av en beviljad förmån, får folkpensionsanstalten utan hinder av sitt tidigare beslut behandla ärendet på nytt.

Om prövningsnämnden gäller vad som stadgas i sjukförsäkringslagen.

29 §

Tystnadsplikt

De som deltar i verkställigheten av denna lag får inte utan tillstånd röja en enskild persons eller familjs hemlighet eller uppgifter om ett företags ekonomiska situation som de på grund av sin ställning eller sitt uppdrag har fått kännedom om. Tystnadsplikten kvarstår efter anställningsförhållandets eller uppdragets slut.

Vad som stadgas i 1 mom. hindrar inte att en sak yppas för den som på tjänstens vägnar har rätt att få kännedom om den.

Den som bryter mot den tystnadsplikt som anges i 1 mom. skall, om inte strängare straff stadgas i någon annan lag, för *brott mot tystnadsplikt enligt lagen om rehabiliteringspenning* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Allmän åklagare får inte väcka åtal för brott mot tystnadsplikt som avses i 1 mom., om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

5 kap.

Särskilda stadganden

30 §

Återkrav och utsökning

Om en rehabiliteringsklient har fått större

förmåner enligt denna lag än han har varit berättigad till, får det utan grund utbetalda beloppet återkrävas helt eller delvis, om detta inte är oskäligt.

Det belopp som återkrävs kan kvittas mot förmåner som senare skall betalas ut enligt denna lag.

En förmån som grundar sig på denna lag får inte mätas ut.

Folkpensionsanstalten skall på begäran av en behörig myndighet ge sådana uppgifter om en förmån enligt denna lag som behövs för utsökning av en förmån enligt någon annan lag.

31 §

Indexjustering

En rehabiliteringspenning som bestäms enligt 14 eller 15 § skall årligen indexjusteras med iakttagande av 9 § lagen om pension för arbetstagare.

32 §

Finansiering

Kostnaderna för verkställigheten av denna lag betalas av folkpensionsanstaltens medel.

33 §

Avtal om social trygghet

Genom förordning kan stadgas sådana undantag från denna lag som följer av ömsesidiga avtal med främmande stater.

34 §

Folkpensionsanstaltens rätt att få och lämna uppgifter

Statens, kommunernas och andra offentlig-rättsliga samfunds myndigheter, försäkrings- och pensionsanstalterna, pensionsstiftelserna, arbetslöshetskassorna, arbetsplatskassorna, sjukhusen och andra sjukvårdsinrättningar samt arbetsgivarna är skyldiga att på begäran avgiftsfritt ge folkpensionsanstalten och de besvärsmyndigheter som avses i denna lag alla uppgifter som de innehar och som inverkar på avgörandet av det ärende som behandlas.

Vad som stadgas i 1 mom. gäller också läkare. En läkare har dock rätt att för de uppgifter och utlåtanden som han ger uppbära arvoden enligt en taxa som folkpensionsanstalten fastställer.

Läroanstalter, rehabiliteringsanstalter och andra som tillhandahåller rehabilitering som berättigar till rehabiliteringspenning är skyldiga att ge folkpensionsanstalten de uppgifter som behövs för skötseln av dess åligganden enligt denna lag, och de har rätt att av folkpensionsanstalten få uppgifter om rehabiliteringspenning till en rehabiliteringsklient till den del de behövs för fastställande eller utbetalning av en förmån som klienten har rätt till enligt någon annan lagstiftning.

35 §

Tillämpning av sjukförsäkringslagen

Om inte något annat stadgas i denna lag, skall i rehabiliteringspenningsärenden i tillämpliga delar iakttas vad som i sjukförsäkringslagen eller med stöd av den stadgas om handräkning, tystnadsplikt och fastställande av blanketter.

Helsingfors den 27 mars 1991

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

36 §

Närmare stadganden

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

37 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1991.

Lagen tillämpas på rehabiliteringsperioder som börjar efter att den har trätt i kraft.

Vid betalning av rehabiliteringsförmåner enligt stadganden som gällde före ikraftträdandet skall de tidigare stadgandena iakttas. Rehabiliteringsförmåner kan ändras så att de stämmer överens med denna lag den 1 januari 1992 eller därefter. Såsom rehabiliteringsförmån betalas dock minst ett belopp som motsvarar den tidigare förmånen.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Social- och hälsovårdsminister *Mauri Miettinen*

1 SÖKANDE	Efternamn och förnamn			
	Personbeteckning		Yrke	
	Utdelningsadress			
	Postnummer	Postanstalt	Telefon (arbete)	hem
			()	()
	Bosättningskommun		Jag vill ha beslutet på	
			☐ finska	☐ svenska
Civilstånd				
☐ gift/sammanboende ☐ ogift ☐ fränskild/hemskilnad ☐ änka/änkling				
Vårdnad av barn				
Har Ni eller Er make/maka/sambo vårdnaden om barn under 18 år				
☐ Nej ☐ Ja; barnens namn och födelseid (dag/månad/år)				
2 BETALNINGS- STÄLLE OCH SKATTE- PROCENT FÖR REHABILITE- RINGS- PENNINGEN	Bank och bankkontor		Fullständigt kontonummer	
	Banken är skyldig att återbetala ogrundade inbetalningar av pension på mottagarens konto till pensionsutbetalaren		Er grundprocent vid skatteinnehållning på lön	
3 DEN SENASTE ANSTÄLL- NINGEN	Arbetsgivarens namn och adress			Telefon
				()
	Arbetsuppgifterna i denna anställning			
Anställningen började, datum		Anställningen	Fram till, datum	Anställningen
		☐ fortgår		☐ har upphört
4 FÖRETAGAR- VERKSAMHET ELLER SJÄLV- STÄNDIG YRKESUTÖV- NING	Har Ni idkat företagaverksamhet			
	☐ Nej ☐ Ja			
	☐ Jord-/skogsbruk			
	☐ Yrkesmässigt fiske eller renskötsel			
	☐ Annan företagaverksamhet eller annat självständigt yrke; vad?			
	Verksamheten började		Deltar Ni fortfarande i företagaverksamheten eller i utövandet av ett självständigt yrke?	
			☐ Jag deltar inte ☐ Jag deltar	
	Företagets verksamhet och förändringar (om flera företag, meddela vilken företagsverksamhet ändringarna gäller)			
☐ Fortsätter i tidigare omfattning		☐ Verksamheten har inskränkts		
☐ Verksamheten har upphört				
När inskränkts/upphört?	Inskränkts på vilket sätt?	Av vilken orsak?		
Besittning av företaget				
☐ Jag äger fortfarande företaget/min make/ maka äger företaget		☐ Företaget är sålt		
☐ Företaget är uthyrt				
Försäljnings-/uthyrmingsdag		Sålt till/uthyrt till?		
5 ÖVRIGA ANSTÄLL- NINGAR	Har Ni varit anställd av			
	a) privat arbetsgivare?	☐ Nej	☐ Ja	
b) staten, kommun, församling eller annat offentligrättsligt samfund?	☐ Nej	☐ Ja; tid och arbetsgivare		

6 ARBETE I DET EGENTLIGA YRKET	a) Vilket har Ert arbete varit, dvs. Ert egentliga yrke?		b) Hur länge har Ni arbetat i detta yrke?	
	c) Arbetet har varit			
	☐ dagarbete	☐ timavlönat	☐ heltidsarbete	
	☐ nattarbete	☐ prestationsavlönat	☐ deltidsarbete, arbetstiden per dag timmar	
d) En beskrivning av arbetet och arbetsförhållandena (redogör för arbetsuppgifter, arbetsställningar, lyft, bärande, arbetstakt, psykisk påfrestning m.m.)				
e) Har Era arbetsuppgifter förändrats (arbetets innehåll, arbetstiden m.m.)?				
☐ Nej ☐ Ja; när, hur och varför?				
f) Har Ni utrett möjligheten att Ni får andra arbetsuppgifter? Hur och med vem?				
7 UTBILDNING	a) Grundutbildning			
	b) Er egentliga yrkesutbildning (examina, yrkesutbildning; vilken linje, när?)			
	c) Annan utbildning (t.ex. kurser, när?)			
8 ARBETS- FÖRMÅGA	På vilket sätt påverkas Ert arbete av Er sjukdom/sjukdomar? Från och med när?			
	Har Ni varit frånvarande från arbetet på grund av Er sjukdom		När?	
☐ Ja ☐ Nej				
9 LÄKARE OCH VÅRDINRÄTT- NINGAR (Under de senaste två åren)	a) Läkare som Ni behandlats av (namn och mottagningsadress)		När besökte Ni mottagningen senast?	Nästa besök
	b) Sjukhus, rehabiliterings- och andra inrättningar eller mentalbyråer där Ni har undersökts eller vårdats (sjukhusets/inrättningens/byråns namn)		Vårdtider	Nästa besök
	c) Var var eller är företagshälsovården ordnad?			

FÖLJANDE UPPGIFTER BEHÖVS FÖR BERÄKNINGEN AV REHABILITERINGSPENNINGEN

13 JUSTERING AV PENSIONS- GRUNDANDE LÖN ENLIGT PRÖVNING	Har Er lön sjunkit och varit ovanligt låg under någon period? ☐ Nej ☐ Ja; i vilket anställningsförhållande, när och av vilken orsak? (t.ex. sjukdom eller permittering)
14 STUDIE- LEDIGHET	Har ni varit studieledig enligt lagen om studieledighet? ☐ Nej ☐ Ja; när?
15 VÅRD AV BARN	Har Ni varit mamma- eller föräldraledig eller vårdledig utan lön efter den 1 januari 1981? ☐ Nej ☐ Ja; när?
16 ARBETS- LÖSHET	a) Har Ni varit arbetslös arbetssökande på Arbetskraftsbyrån under de tre senaste åren? ☐ Nej ☐ Ja b) Har Ni ansökt om arbetslöshetsdagpenning/ arbetsmarknadsstöd under de tre senaste åren? ☐ Ja ☐ Nej Från vilken arbetslöshetskassa eller FPA-lokalbyrå? ☐ Jag har inte fått/inte ansökt ☐ Jag har ansökt ☐ Jag får ☐ Jag har fått; när? c) Hade Ni rätt till arbetslöshetsdagpenning den 1 januari 1996? ☐ Ja ☐ Nej
17 VUXEN- UTBILDNING	Har Ni fått eller sökt utbildningsstöd från utbildnings- och avgångsbidragsfonden, en arbetslöshetskassa eller Folkpensionsanstalten? ☐ Jag har inte fått/inte ansökt ☐ Jag har ansökt; varifrån? ☐ Jag får; varifrån? ☐ Jag har fått; när?
18 ERSÄTTNING- AR OCH PENSIONER	Får Ni eller ansöker Ni om ersättning för olycksfall, yrkessjukdom, trafikskada eller militärskada, eller någon annan ersättning eller pension? (också familjepension och pension från utlandet) ☐ Jag får inte/ansöker inte ☐ Jag har ansökt; varifrån? ☐ Jag får; vilken ersättning, från vilket bolag och sedan när?
19 SJKDAG- PENNING	Har Ni fått eller ansökt om dagpenning enligt sjukförsäkringslagen under de tre senaste åren? ☐ Jag har inte fått/inte ansökt ☐ Jag har ansökt ☐ Jag har fått Från vilken FPA-lokalbyrå eller arbetsplatskassa?

UNDERTECKNA ANSÖKAN

20 SAMTYCKE	Jag samtycker till att uppgifter som behövs för handläggningen av mitt rehabiliteringsärende och genomförandet av rehabiliteringen lämnas till pensionsanstalten, och till att pensionsanstalten på motsvarande sätt kan lämna uppgifter till de instanser som sköter rehabiliteringen. ☐ Jag samtycker ☐ Jag samtycker inte
21 UNDERSKRIFT	Jag försäkrar att uppgifterna är riktiga Ort och datum <input type="text"/> Den sökandes underskrift <input type="text"/> Namnförtydligande <input type="text"/> Om ansökan har undertecknats av en annan person än den sökande, måste orsaken anges

ANSÖKAN SÄNDS TILL	- pensionsanstalten eller försäkringsbolagets kontor - ett ombud för Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt - Pensionsskyddscentralen, 00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN, (Semaforbron 7, Helsingfors) tfn (09) 1511
BILAGOR	Ett SF-B-utlåtande om den sökandes nuvarande hälsotillstånd skall bifogas En beskrivning av den sökandes arbete som gjorts t.ex. av skyddsombudet eller förtroendemannen kan bifogas. Pensionsanstalten kan också om det behövs be arbetsgivaren om en sådan beskrivning. Om Ni redan har en rehabiliteringsplan eller om man håller på att göra upp en rehabiliteringsplan för Er, bifoga en kopia eller meddela varifrån man kan få en kopia av planen.
YTTERLIGARE UPPGIFTER	

Avsändare

ARBETSGIVARES BESKRIVNING av den sökandes arbete och möjligheter till nyarrangemang på arbetsplatsen

TAK 2

Mottagare

Återsänds till

Vi behöver uppgifterna för behandlingen av rehabiliteringsärendet. Vänligen besvara frågorna i blanketten. Den person som bäst känner till den sökandes arbete och möjligheter att klara sina arbetsuppgifter bör delta när blanketten fylls i.

Vänligen svara senast / 19 för att undvika att behandlingen av ärendet fördröjs.

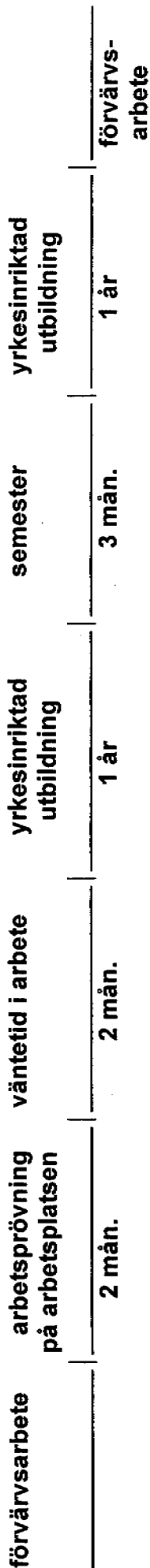
1 SÖKANDE	Efternamn och förnamn	Personbeteckning						
2 TID I ARBETE	Hur länge har sökanden arbetat för er med sina nuvarande uppgifter?							
3 ARBETSUPPGIFTER OCH ARBETSFÖRHÅLLANDEN	<p>a) Arbetet har varit</p> <table border="0"> <tr> <td>☐ dagarbete</td> <td>☐ timavlönat</td> <td>☐ heltidsarbete</td> </tr> <tr> <td>☐ skiftarbete</td> <td>☐ prestationsavlönat</td> <td>☐ deltidsarbete, arbetstiden per dag</td> </tr> </table> <p>b) Redogör för arbetsuppgifterna. Beskriv arbetsförhållandena.</p> <p>c) Har den sökandes arbetsuppgifter ändrats på grund av sjukdom? Om de har ändrats, när, hur och har ändringen inverkat på den sökandes lön?</p>		☐ dagarbete	☐ timavlönat	☐ heltidsarbete	☐ skiftarbete	☐ prestationsavlönat	☐ deltidsarbete, arbetstiden per dag
☐ dagarbete	☐ timavlönat	☐ heltidsarbete						
☐ skiftarbete	☐ prestationsavlönat	☐ deltidsarbete, arbetstiden per dag						

<p>4 ARBETSFÖRMÅGA</p>	<p>a) Beskriv den sökandes arbetsförmåga. Har sjukdomen påverkat arbetet? Från och med när? Har den sökandes arbetsförmåga gått ner på grund av de krav arbetet ställer?</p>
	<p>b) På vilket sätt har den sökandes möjligheter till rehabilitering utretts?</p>
<p>5 MÖJLIGHETER ATT ORDNA ANNAT ARBETE OCH BEHOV AV FORTUTBILDNING</p>	<p>a) Är det möjligt att ordna annat lämpligare arbete eller deltidsarbete för den sökande? Är det möjligt att ordna arbetsprövning för att finna ett lämpligare arbete för den sökande?</p>
	<p>b) Behöver den sökande fortutbildning för att ett lämpligt arbete skall kunna ordnas? Hurudan fortutbildning?</p>
	<p>c) Kan Ni erbjuda den sökande arbete efter fortutbildningen?</p>
<p>6 FÖRETAGSHÄLSOVÅRDEN</p>	<p>a) Var kan man få företagshälsovårdens uppgifter om den sökande? Uppgifterna kan fogas till blanketten.</p>
	<p>Adress Telefon</p>
	<p>b) Uppgifter om sjukfrånvaro under de tre senaste åren.</p>
<p>7 FORTSÄTTNING PÅ ANSTÄLLNINGSFÖRHÅLLET</p>	<p>Fortsätter den sökandes anställningsförhållande? ☐ ja ☐ Nej, när upphör anställningsförhållandet/när har det upphört?</p>
<p>8 YTTERLIGARE INFORMATION</p>	
<p>9 KONTAKTPERSON</p>	<p>Vem kan man kontakta i rehabiliteringsärendet? Telefon Namn</p>
<p>10 UNDERSKRIFT</p>	<p>Datum och underskrift / 19</p>

BILAGA 8

EXEMPEL

REHABILITERINGSPENNING

Juridiska avdelningen

15.10.1997

EXEMPEL 1

REHABILITERINGSPENNING

Arbetstagaren är född 2.11.1947

Rehabiliteringslöfte ges 20.5.1997 med uträkning av rehabiliteringspenning-
en. Rehabiliteringen inleds 1.9.1997 och från detta datum börjar utbetalningen
av rehabiliteringspenningen.

När rehabiliteringspenningen fastställs beaktas alla pensioner enligt 8 § 4
mom. APL som arbetstagaren skulle ha haft rätt till, om han vid tidpunkten för
rehabiliteringslöftet hade blivit arbetsoförmögen i sådan grad att det ger rätt till
full invalidpension.

APL-pension	= 4.851,04 mk/mån. (med återstående tid)
StPL-pension	= 886,26 mk/mån.
KTAPL-pension	= 542,38 mk/mån.
Sammanlagt	= 6.279,68 mk/mån. (enl. APL-index för 1997)

Samordningen inverkar inte på pensionsbeloppet.

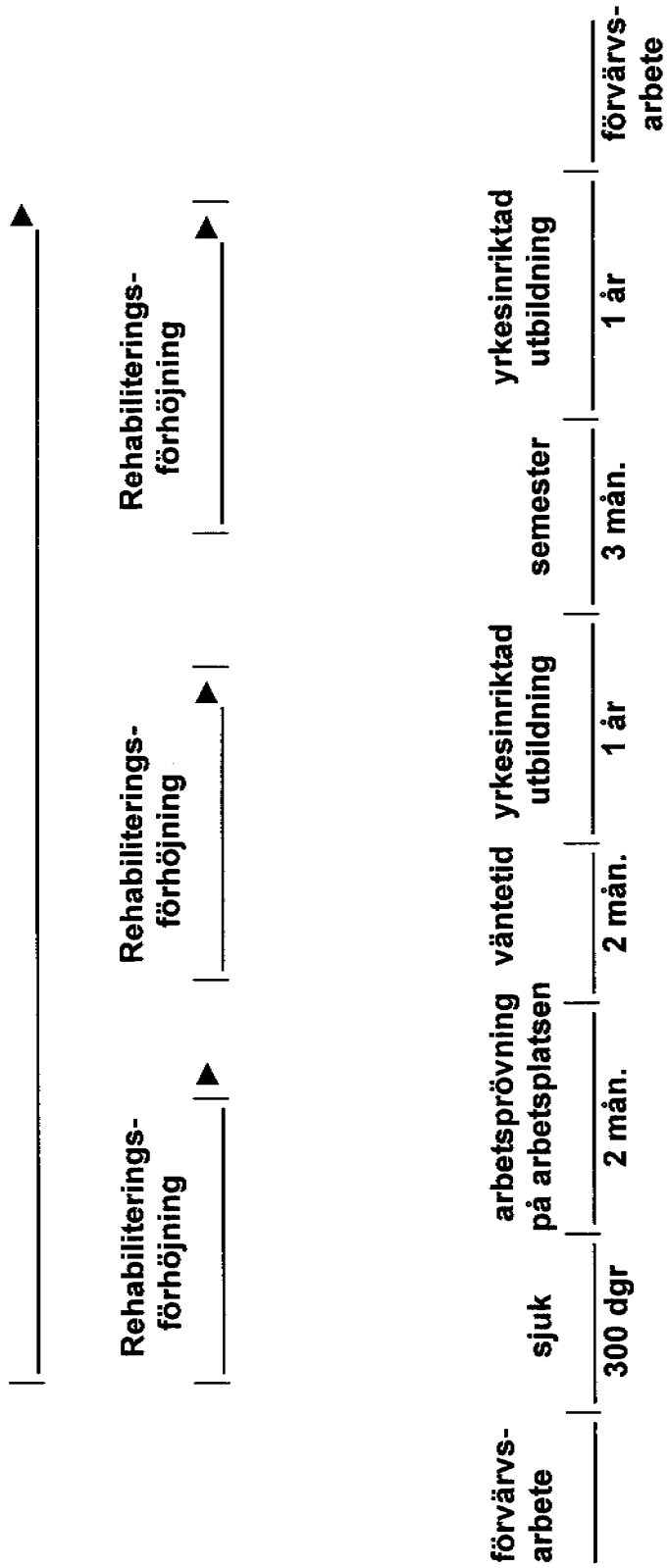
REHABILITERINGSPENNING

$6.279,68 \text{ mk/mån.} + (0,33 \times 6.279,68 \text{ mk/mån.}) = 8.351,97 \text{ mk/mån.}$

Den APL-anstalt som ansvarar för rehabiliteringen betalar rehabiliteringspen-
ningen i sin helhet.

EXEMPEL

REHABILITERINGSSTÖD

Juridiska avdelningen

15.10.1997

EXEMPEL 2

REHABILITERINGSFÖRHÖJNING

Pensionstagaren är född 2.11.1947.

Pensionen har börjat 1.5.1996.

De samordnade pensionerna enligt 8 § 4 mom. APL:

APL-pension	= 4.851,04 mk/mån. (med återstående tid)
StPL-pension	= 886,26 mk/mån.
KTAPL-pension	= 542,38 mk/mån.
Sammanlagt	= 6.279,68 mk/mån. (enligt index för 1997)

Rehabiliteringslöftet ges 20.5.1997. Rehabiliteringen inleds 1.9.1997 och från den dagen börjar utbetalningen av rehabiliteringsförhöjningen.

Rehabiliteringsförhöjningen på 33 procent betalas utöver rehabiliteringsstödet eller den tillsvidare beviljade invalidpensionen på den samordnade löpande pensionen. Förhöjningen betalas för hela kalendermånader endast under den tid som den aktiva rehabiliteringen pågår och som arbetspensionsanstalten ordnar. Den offentliga och privata sektorns arbetspensionssystem betalar rehabiliteringsförhöjningen skilt för sig.

Rehabiliteringsförhöjning:

$0,33 \times 4.851,04$ mk/mån.	= 1.600,84 mk/mån.
$0,33 \times 886,26$ mk/mån.	= 292,47 mk/mån.
$0,33 \times 542,38$ mk/mån.	= 178,98 mk/mån.

Förmåner som betalas under rehabiliteringstiden:

APL-anstalten betalar pension	= 4.851,04 mk/mån.
och rehabiliteringsförhöjning	= 1.600,84 mk/mån.
Sammanlagt	= 6.451,88 mk/mån.

Statskontoret betalar pension	= 886,26 mk/mån.
och rehabiliteringsförhöjning	= 292,47 mk/mån.
Sammanlagt	= 1.178,73 mk/mån.

Kommunernas pensionsförsäkring	= 542,38 mk/mån.
betalar pension	
och rehabiliteringsförhöjning	= 178,98 mk/mån.
Sammanlagt	= 721,37 mk/mån.

Alla förmåner tillsammans	= 8.351,97 mk/mån.
---------------------------	--------------------

Planerings- och kalkylavdelningen

15.10.1997

EXEMPEL PÅ KOSTNADER FÖR REHABILITERINGSPENNING, REHABILITERINGSSTÖD OCH INVALIDPENSION FÖR EN APL-STORARBETSGIVARE

Småarbetsgivare (med högst 49 anställda) betalar försäkringspremie som är oberoende av ålder. Rehabiliteringspenning, rehabiliteringsstöd och invalidpensioner som påförs småarbetsgivare för egna anställda medför följaktligen inte direkt extra kostnader. I försäkringspremierna har dessa utgifter beaktats i genomsnitt.

Nedan följer en redogörelse för vilka kostnader som ett invalidpensionsfall medför för en storarbetsgivare (med minst 1000 anställda) med full självriskandel.

Sådana företag som har över 50, men under 1000 anställda, har partiell självrisk för invalidpensionsfall.

Med basbeloppet avses den del av rehabiliteringspenningen som motsvarar invalidpensionen.

1) REHABILITERINGSPENNING

Rehabiliteringspenningen består av ett basbelopp som är lika stort som invalidpensionen och en förhöjning på 33 procent.

Pensionsanstalten ansvarar för rehabiliteringspenningens basbelopp. Det fonderas inte, utan varje anstalt betalar en årlig utgift.

Arbetsgivare med full självrisk betalar hälften av kostnaderna för basbeloppet.

2) REHABILITERINGSSTÖD

Rehabiliteringsstödet fonderas på samma sätt som de övriga invalidpensionerna och arbetsgivare med full självrisk skall stå för kostnaderna för rehabiliteringsstödet på samma sätt som för invalidpensionen. Pensionsanstalterna ansvarar gemensamt för rehabiliteringsförhöjningen och förhöjningen ökar således inte direkt kostnaderna för en arbetsgivare med full självrisk.

3) INVALIDPENSION

Endast de egna anställdas invalidpensionsfall inverkar på invalidpensionspremien för arbetsgivare med full självrisk. Arbetsgivaren finansierar ett kapitalvärde som motsvarar begynnelsebeloppet för invalidpensionerna för den återstående tiden, dvs. ett belopp som i genomsnitt förslår för utbetalning av invalidpensionen (självrisk). För arbetsgivaren medför ett enskilt invalidpensionsfall stora engångskostnader det år då invalidpensionen börjar utbetalas. Den årliga premien utjämnas emellertid av antalet invalidpensionsfall som börjar och upphör vid olika tidpunkter.

Planerings- och kalkylavdelningen

15.10.1997

EXEMPEL

Exempel på hurdana kostnader ett enskilt invalidpensionsfall medför för en storarbetsgivare. Exemplet illustrerar inte helhetssituationen för en storarbetsgivare..

Antaganden

- personen är född 1.7.1941
- arbetsförmågan börjar 1.1.1997
- pensionsåldern är 65 år
- pensionen är 5 000 mk/mån.
- i punkt 1) betalas rehabiliteringspenning 1.7.97-31.12.98
- i punkt 2) betalas rehabiliteringsstöd 1.7.97-31.12.98
- i punkt 3) fortsätter arbetsförmågan fram till pensionsåldern

	1) Rehabiliteringspenning mk	2) Rehabiliteringsstöd mk	3) Invalidpension mk
1997	15 000	+ 422 236	422 236
1998	30 000	- 344 003	18 129
1999			12 151
2000			8 554
2001			6 282
2002			4 664
2003			3 379
2004			2 222
2005			1 111
2006			4 919
Totalt	<u>45 000</u>	<u>78 233</u>	<u>483 647</u>